PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XX. Št. 154 (5837)

TRST, petek 3. julija 1964

Predsednik republike končal posvetovanja Še danes mandat Moru za sestavo vlade?

Segni je včeraj sprejel La Malfo in Mitterdorferja, danes pa bo ponovno sprejel predsednika poslanske zbornice in senata - Danes zaseda centralni odbor PSI - Sporočilo vodstva KPI o rešitvi vladne krize

RIM, 2. — Predsednik republike Segni je danes zaključil svoja posvetovanja v zvezi z rešitvijo vladne krize, ko je sprejel še La Malfo za republikansko parlamentarno skupino in Mitterdorferja za mešano skupino. Po razgovoru s Segnijem je La Malfa prečital novinarjem dolgo izjavo, v kateri je dejal med drugim, da bi pomenilo zelo resno zadevo, če bi likvidirali sodelovanje s socialistično stranko po komaj šestih mesecih in jo tako ponovno potisnili v opozicijo, kjer je bila od svoje ustanovitve, to bi pomenilo, tudi mimo vsega drugega, da je treba Italijo vladati le z zmernih, če ne celo konservativnih in reakcionarnih pozicij. To bi bila huda napaka. Na vprašanje nekega novinarja, ali bi republikanci privolili v tristrankarsko vladno koalicijo z zunanjo podporo socialistov, je La Malfa dejal, da oni izključujejo tako možnost.

Mitterdorfer pa ni hotel dati nobene izjave o vsebini svoje ga razgovora s predsednikom republike, ker da hoče «ostati zvest demokratični praksi».

Segni bo jutri dopoldne ponovno sprejel predsednika senata Merzagoro in predsednika poslanske zbornice Bucciarellija Duccija, nato pa bo morda že jutri ali pojutrišnjem določil osebo, ki ji bo poveril mandat za sestavo nove vlade. V političnih krogih prevladuje mnenje, da bo ta oseba dosedanji predsednik vlade Moro.

Socialistični poslanci so se danes sestali in razpravljali o političnem položaju po ostavki vlade, potem ko je njihov predsednik Ferri poročal o tem položaju. Po razpravi so Ferriju poverili nalogo, naj na jutrišnjem zasedanju centralnega odbora stranke tolmači stališče večine socialističnih poslancev. Vodstvu socialističnih senatorjev pa je Mariotti poročal o razgovoru s Segnijem, nato pa se je razvila diskusija o razvoju političnega položaja, ki bo «našla svoj zaključek na zasedanju centralnega odbora stranke». V razgovoru z novinarji je Mariotti dejal med drugim, da je sicer treba upoštevati gospodarsko in socialno stanje dežele, «ne da bi se socialisti mogli pri tem odreči dolgoročnim vprašanjem strukture, ki pa predpostavljajo stabilizacijo sedanje gospodarske konjunkture, da bi mogla biti učinkovita».

Danes se je sestalo vodstvo PSI, kateremu je De Martino obrazložil glavne poteze poročila, ki ga bo podal na jutrišnjem zasedanju centralnega odbora stranke. Po seji je namestnik tajnika Brodolini dejal novinarjem med drugim, da v tem trenutku «prevladujejo vprašanja splošnega političnega značaja in da so zato sklenili, da bodo dali prednost tem vprašanjem». V diskusijo o poročilu tajnika PSI so posegli vsi člani vodstva. Na vprašanje, ali so vzeli v poštev morebitno ostavko vodstva, je Brodolini dejal, da ne gre za to vprašanje; na vprašanje, kdo je pristojen za imenovanje glavnega urednika «Avanti!», pa je dejal, da je za to pristojno vodstvo stranke. Predstavnik levice Veronesi pa je na ustrezno vprašanje dejal, da so se pojavila različna stališča v zvezi z vladno krizo; da levica ni načelno nasprotna levemu centru, ampak da postavlja le vprašanje vsebine programa in rokov njegovega uresničenja. Na vprašanje, ali so razpravljali o možnosti zunanje podpore PSI vladi levega centra, je Veronesi dejal, da so to domnevo izključili, vsaj v tej fazi; na vprašanje, ali so razpravljali o morebitni ostavki vodstva stranke, pa je pripomnil, da to vprašanje ne obstaja, da pa bi se utegnilo pojaviti na zasedanju centralnega odbora.

Po seji vodstva KPI pa so izdali sporočilo, v katerem je rečeno med drugim, da je rešitev vladne krize «iskati v programu, ki bi mogel računati s podporo delavskega razreda in ljudskih množic, in ki bi temelji na njihovi enotnosti in na njihovi borbi proti nasilju velikih monopolističnih skupin». Sporočilo poudarja potrebo po «organskem programu reform na področju kmetijstva, urbanistike, davčne in kreditne politike, ki naj tvorijo vsebino demokratičnega načrtovanja; zaradi sedanjih težkoč pa je treba to načrtovanje anticipirati ne pa odložiti. Taka politika zahteva tudi globoko preosnovo političnih struktur in javne uprave, zlasti pa takojšnje uveljavljenje deželne ureditve». V tej smeri je treba sprejeti takojšnje ukrepe na področju gospodarske politike, in sicer «fiskalne ukrepe proti visokim dohodkom in luksuzni potrošnji, kakor tudi ukrepe proti špekulaciji in višanju cen, in da bi zagotovili dosedanjo raven delavske zaposlitve». Sporočilo dodaja: «Vsakršna drugačna usmeritev vladnega programa bi zadela na najodločnejši odpor in borbo delavskega razreda in ljudskih množic»; končno izraža željo, da bi PSI «v imenu svoje tradicije delavske in ljudske stranke zavrnil, kot ponižujoče in izzivalno, vmešavanje in pritisk, da bi povzročili nov razcep in da bi njegovo politiko uskladili s potrebami kapitalistične veleburžoazije in s pretenzijo KD, da ohrani nedotaknjen politični monopol».

Spopadi na meji med Sirijo in Izraelom

DAMASK, 2. — Sirski vojaški predstavnik je sporočil, da so izraelski vojaki streljali danes proti sirskim položajem na meji med obema državama. Sirski vojaki so odgovorili na streljanje. Ubitih je bilo pet Izraelcev.

Na izraelski strani pa trdijo, da so streljati začeli Sirci na dveh različnih krajih, ter da so hudo ranili dva izraelska vojaka in enega kmeta. Izraelci so odgovorili na streljanje. Na poljih na obeh straneh meje je nastal požar. Izraelci trdijo, da so Sirci streljali šest ur kljub pozivom opazovalcev OZN, naj ustavijo sovražnosti.

AMERIŠKA VLADA PRED VAŽNO PREIZKUŠNJO

Predsednik Johnson podpisal zakon o državljanskih pravicah črncev

Napovedal je takojšnje ukrepe za izvajanje zakona - Vendar pa rasisti na jugu napovedujejo, da ga ne bodo spoštovali

WASHINGTON, 2. — Ameriški predsednik Johnson je nocoj podpisal v Beli hiši zakon o zaščiti državljanskih pravic črncev, ki nedvomno pomeni najvažnejši korak za priznanje plemenske enakopravnosti od časa državljanske vojne v ZDA dalje.

Zakonu so se odločno upirali konservativci z juga, in debata v senatu je bila zelo dolga in ostra, vendar pa je bil zakon odobren brez bistvenih sprememb. Zakon se deli na enajst poglavij in prepoveduje sleherno obliko diskriminacije na podlagi vere, narodnega porekla, barve ali plemena ter našteva sektorje, kjer je ta diskriminacija prepovedana.

Še pred podpisom je predsednik Johnson govoril po radiu in sporočil, da je že odredil ukrepe za izvajanje zakona. V ta namen je imenoval bivšega guvernerja Floride Leroya Collinsa za ravnatelja urada za odnose med skupnostmi. Predsednik je poudaril, da je zakon temeljni kamen v «dolgi borbi za svobodo», ter je pozval vse ameriške državljane, naj prispevajo k naporom, da se zagotovi pravica in upanje vsem državljanom ZDA ter mir v državi .

Predsednik je tudi sporočil, da je imenoval posvetovalni odbor, sestavljen iz znanih osebnosti, ki bodo pomagale Leroyu Collinsu. Dal je tudi navodila raznim vladnim ustanovam, naj v celoti in vestno izpolnjujejo določbe zakona in naj ga osebno obveščajo o razvoju položaja.

Predsednik je izjavil, da je smoter novega zakona napraviti konec delitve, ki je trajala predolgo. Zaključil je: «Sedaj smo pred preizkušnjo in ne sme nam spodleteti.»

Glavno vprašanje, ki ga bodo morale zvezne oblasti rešiti, bo doseči, da se zakon izvaja v južnih državah. Če se bodo rasisti še dalje upirali, bo morala zvezna vlada znova nastopiti, pri čemer pa bo imela velike težave. Nakazuje se namreč možnost, da se v južnih državah zakon po večini ne bo spoštoval. Številni predstavniki krajevnih oblasti so namreč izjavili, da ne bodo izpolnjevali novih zakonskih določb in tudi ne bodo zahtevali njih izpolnjevanje. Med temi je zloglasni guverner Alabame Wallace, ki je izjavil, da ne priznava zakona, ki «krši ustavo» in ki «ukazuje nekemu brivcu, da obrije osebo, ki je noče obriti».

Vendar pa upajo zvezne oblasti, da bodo postopoma s pritiskom razbile opozicijsko fronto rasistov na jugu, s tem do bodo do največje mere uporabile vse možnosti sodne intervencije in tudi s prepričevanjem. Kar se tiče tega, bodo lahko računale na sodelovanje zmernih črnskih organizacij, ki že zdavna vodijo na jugu kampanjo «nenasilnega» odpora proti diskriminaciji. Med to kampanjo so pad. li številni beli in črni aktivisti. V zadnjih mesecih so se množili umori, napadi in požigi, ki so jih organizirali rasisti. Pred nekaj dne. vi so v državi Mississipi izginili trije protirasistični aktivisti. Njih trupla še sedaj zaman iščejo. Zvedelo se je, da je «Ku Kluks Klan» v zadnjem času okrepil svojo organizacijo na vsem jugu in v številnih krajih je razdelil prebivalstvu avtomatično orožje. Spričo tega položaja so začele črnske organizacije reorganizacijo svoje nadaljnje akcije. Na Floridi vodi kampanjo eden najbolj znanih črnskih voditeljev Martin Luther King.

Luther King je izjavil, da bodo najprej pozvali poslovne ljudi na jugu, naj prostovoljno izvajajo zakon. Če se bodo temu uprli, bodo začeli črnci množične akcije, da povzročijo intervencijo zvezne vlade.

Fidel Castro o svoji sestri

HAVANA, 2. — Predsednik kubanske vlade Fidel Castro je včeraj na sedežu kanadskega poslaništva, kjer je bil sprejem ob kanadskem državnem prazniku, izjavil o svoji sestri: «Kar je moja sestra Juana izjavila v ponedeljek zvečer po televiziji, je bilo pripravljeno v ameriškem poslaništvu v Mehiki. Te izjave vsebujejo vso podlost, ki si jo je imperializem lahko izmislil proti kubanski revoluciji. ZDA se niso obotavljale, zateči se k podlemu in odvratnemu dejanju. Prekoračile so splošno priznanje meje. Če bi bil jaz eden od tistih državnikov, ki bogatijo svoje družine, ne bi imel nobenega problema. Ta zadeva je zame zelo grenka in zelo bolestna, toda zavedam se, da je cena, ki jo moram plačati, ker sem revolucionar.

Med državljansko vojno ZDA so se številne družine razdelile, ker so se nekateri borili za svobodo, drugi za ohranitev suženjstva. Družinski člani Lincolna so se borili proti njegovim idejam. Njegovi sovražniki so ga obrekovali brez usmiljenja in končno so ga dali umoriti. Toda to ni preprečilo Lincolnu, da je bil osvoboditelj sužnjev in največji človek v zgodovini ZDA.»

Castro je tudi sporočil, da so ustanovili ministrstvo za sladkorno industrijo. Napovedal je, da bodo kupili nove stroje v Sovjetski zvezi in da bo Kuba po letu 1970 proizvajala deset milijonov ton sladkorja letno. Castro je poudaril, da hoče Kuba trgovati z vsem svetom, toda za ZDA je «zgubljen trg». Nekega dne pa bo do ZDA postale socialistična država. Dalje je Castro izjavil, da Kuba nima nobenega interesa ustvarjati probleme z ZDA zaradi oporišča Guantanama, toda ameriški vojaki skušajo izzivati incidente s kubanskimi stražami.

Na koncu je Castro obtožil organizacijo ameriških držav, da je orodje v rokah ZDA in da je kontrarevolucija na Kubi sedaj v rokah samo maloštevilnih osamljenih in porazgubljenih skupin in ne predstavlja več nobenega problema.

BERN, 2. — V Švici so zvišali obrestno mero za 0,50 odstotka. Od jutri dalje bo znašala 2,5 odstotka.

BRUSELJ, 2. — V Belgiji so zvišali obrestno mero za 0,50 odstotka. Od jutri dalje bo znašala 4,75 odst. 17. julija lani se je obrestna mera zvišala od 3,50 na 4 odst., 30 oktobra pa na 4,25 odstotka.

Laos

Vientian, 2. — Predsednik laoške vlade Suvana Fuma je predlagal, naj bo sestanek voditeljev treh laoških struj v Novem Delhiju. Predlog je Suvana Fuma sporočil z brzojavko, ki jo je poslal voditelju Patet Laa Sufanuvongu. Suvana Fuma zavrača predlog, naj bi sestanek bil v Džakarti ali Pnom Penhu, kakor je predlagal Sufanuvong. Če ne bo predlog Suvane Fume sprejet, ni izključeno, da bodo sestanek sklicali v kaki evropski prestolnici. V poučenih krogih pravijo, da bi sestanek utegnil biti na Dunaju.

SODNA RAZPRAVA PROTI «ATOMSKEMU DIKTATORJU»

Upravna komisija CNEN ni mogla voditi te ustanove

Giorgi: «Italija se je zelo okoristila z dejavnostjo bivšega glavnega tajnika CNEN»

RIM, 2. — Na sodni razpravi proti bivšemu glavnemu tajniku CNEN prof. Ippolitu so danes zaslišali nadaljnji dve obremenilni priči, in sicer odv. Guida Giorgija in dr. Franca Marinoneja, ki je zastopal v upravni komisiji CNEN ministrstvo za industrijo in trgovino, potem ko je odv. Guido Giorgi, prav tako zastopnik tega ministrstva, prenehal biti član te komisije v marcu 1963.

Obe priči sta v glavnem govorili o tem, da upravna komisija ni imela pregleda nad poslovanjem glavnega tajnika; da ustanova sploh ni vodila knjigovodstva, kar so ugotovili tudi revizorji, ko so s precejšnjo zakasnitvijo prevzeli svoje posle in pregledali proračune.

Obe priči, kakor že obremenilne priče, ki so jih zaslišali pred njima, sta zanikali, da bi vedeli za 30 milijonov predujma, ki jih je Ippolito dobil na račun odpravnine; da nista vedeli, da je Ippolito menjal svojo funkcijo, ko je bil imenovan za člana upravnega odbora ENEL; da nista vedeli za vrsto drugih ukrepov, ki jih je Ippolito sprejel mimo in brez vednosti ali odobritve upravne komisije CNEN.

Giorgi pa je potrdil, da je bila volja zakonodajalca, da CNEN ne sme biti podvržen preveč strogemu nadzorstvu. Prav tako je potrdil, da se je Italija zelo okoristila z dejavnostjo bivšega glavnega tajnika CNEN, ki da je v inozemstvu postavil temelje za pobude, ki jih je nato uresničil v Italiji. V inozemstvu so zelo cenili pobude, medtem ko se niso brigali za zakon. In prav v tem je po mnenju Giorgija negativna plat dejavnosti glavnega tajnika.

Marinone se je udeležil samo ene seje upravne komisije, namreč one ki je bila 2. maja 1963, in na kateri je dejal, da je bil proračun 1963-64 preveč sinteticen. Med preiskavo je Marinone izjavil, da ta proračun ni dopuščal nobene kontrole in da je bil neresen. Ker je v preiskavi izjavil, da je Ippolito ignoriral v svojem poslovanju obstoj in pristojnost upravnega odbora, je Marinone to potrdil in pripomnil, da je bila dejavnost CNEN osredotočena v rokah glavnega tajnika, ker so ustanovo smatrali za veliko industrijsko podjetje in ker se je upravna komisija sestajala preveč poredko. S tem v zvezi je Marinone dostavil ministru Colombu poročilo, v katerem je dejal med drugim, da CNEN ne upravljajo po predpisih zakona in da upravna komisija ni imela nikoli priložnosti, da bi resnično vodila to ustanovo. V tem svojem poročilu je zlasti obsodil nezakonito prakso Ippolita, da je podpisoval plačilne naloge do 100 milijonov, medtem ko je njegova pristojnost, brez predhodne odobritve upravne komisije, segala le do 10 milijonov.

Na vprašanja tožilca, ali sta vedeli, da je bil glavni tajnik finančno zainteresiran pri zasebnih družbah, sta obe priči to zanikali.

V kameruns kem paviljonu na dan Kameruna na tržaškem velesejmu

PO USPEŠNEM OBISKU MARŠALA TITA V VARŠAVI

Nedotakljivost meje na Odri in Nisi in priznanje obstoja dveh nemških držav

Pozitivna ocena miroljubnih pobud SZ in drugih socialističnih držav ter pripravljenost nekaterih zahodnih državnikov, da iščejo realistične miroljubne rešitve

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 2. — Predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj, podpredsednik republike Aleksander Ranković, predsednik zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić, armadni general Ivan Gošnjak- državni tajnik Koča Popović, številni drugi visoki jugoslovanski državni in politični funkcionarji in šefi diplomatskih misij, akreditiranih v Beogradu so danes popoldne na beograjskem letališču pozdravili predsednika republike maršala Tita, ki se je s soprogo in z ostalimi člani spremstva vrnil z uspešnega obiska na Poljskem. V kratkem govoru v salonu letališča je maršal Tito obrazložil svoje vtise z obiska na Poljskem in poudaril toplino sprejema, povojni razvoj Poljske ter uspešno izmenjavo misli s prvim tajnikom CK poljske združene delavske partije Gomulko in predsednikom državnega sveta Poljske Aleksandrom Zawadskim.

V teh razgovorih, je poudaril maršal Tito, smo dosegli popolno soglasje o nadaljnji krepitvi medsebojnega sodelovanja.

Pred odhodom iz Varšave, so se od predsednika Tita in njegove soproge poslovili najvišji poljski državni in politični funkcionarji z Gomulko in Zawadskim na čelu, so Tito, Gomulka in Zawadski podpisali skupno izjavo o obisku maršala Tita na Poljskem. Po podpisu izjave je Gomulka priredil Titu in njegovi soprogi poslovilno kosilo, med katerim sta Gomulka in Tito izmenjala zdravici.

V skupni izjavi se ugotavlja ugodni razvoj jugoslovansko-poljskih odnosov na političnemu gospodarskem, kulturnem, znanstveno-tehničnem in drugih področjih in se posebno poudarja uspešen razvoj v gospodarskih odnosih in trgovinski izmenjavi v zadnjih letih. V zvezi s tem obiskom je bilo izraženo tudi prepričanje, da se bo gospodarsko sodelovanje tudi v bodoče razvijalo v duhu medsebojne koristi in prijateljskih odnosov.

V proučevanju aktualnega mednarodnega položaja so najvišji zastopniki Jugoslavije in Poljske ugotovili, da so v svetovni konstelaciji nastopile globoke spremembe, ki vedno odločneje vplivajo na možnosti in perspektive uspešne borbe za mir in socializem, in da se v mednarodnih odnosih opažajo tendence nadaljnjega popuščanja napetosti in krepitve elementov mednarodnega sodelovanja. Obe strani sodita, da se morajo socialistične države, komunistične in delavske partije in vsa napredna gibanja dosledno zavzemati za izvajanje resnične politike miroljubnega sožitja, ki je edina alternativa uničevalni jedrski vojni. Poljska in Jugoslavija pozitivno ocenjujeta miroljubne pobude Sovjetske zveze in drugih socialističnih držav in pripravljenost vrste odgovornih državnikov zahodnih držav, da iščejo realistične in miroljubne rešitve. V skupni izjavi se posebno opozarja na pereče vprašanje razorožitve, ki zahteva nujno rešitev. Omenjajo se ukrepi, ki bi prispevali k rešitvi tega vprašanja (ustanovitev nejedrskih področij v srednji Evropi, na Balkanu in drugih krajih sveta, preprečitev širjenja jedrskega orožja in potreba delnih sporazumov), in poudarja se, da nerešeno nemško vprašanje predstavlja latentni vir nestabilnosti v srednji Evropi. V zvezi s tem obe strani menita, da je izhodiščna točka za rešitev nemškega vprašanja priznanje dejstva, da obstajata dve nemški državi, in potrjujeta nedotakljivost poljske meje na Odri in Nisi. Poljska in Jugoslavija cenita pomen obstoja in nadaljnjega razvoja Nemške demokratične republike in izrekata priznanje miroljubnim pobudam njene vlade. Istočasno opozarjata na nevarnost revanšističnih in militarističnih sil v Zahodni Nemčiji in na nevarnost oborožitve zahodnonemške vojske z jedrskim orožjem. Poljska in Jugoslavija dajeta velik pomen razvoju vsestranskega sodelovanja in prijateljstva z novoosvobojenimi državami in imata za svojo dolžnost, da jim po svoji moči pomagata. Obe strani izražata solidarnost z narodi, ki se borijo za svojo osvoboditev, in izjavljata, da je popolna likvidacija kolonializma in onemogočenje neokolonializma nujna vloga vseh naprednih in miroljubnih sil na svetu.

Generalni tajnik CK ZKJ maršal Tito in prvi tajnik CK poljske združene delavske partije Gomulka sta s svojimi sodelavci izmenjala misli tudi o osnovnem mednarodnem delavskem gibanju. Pri tem so ugotovili, da je borba za mir in narodno neodvisnost najtesneje povezana z borbo za socializem in da se ta vprašanja ne more o locati. Obe strani poudarjata veliko važnost združitve vseh sil, ki se borijo za mir, demokracijo in socializem, in nujnost, da vsaka komunistična in delavska partija prispeva k premagovanju nastalih težav v svetovnem komunističnem gibanju za uresničenje njegove dejanske enotnosti na načelih proletarskega internacionalizma, enakopravnosti in medsebojnega spoštovanja v interesu socializma in miru na svetu. Najvišji zastopniki Jugoslavije in Poljske izražajo prepričanje, da bo obisk maršala Tita prispeval k nadaljnjemu razvoju vsestranskih odnosov in prijateljstva med Jugoslavijo in Poljsko v interesu obeh narodov, v interesu socializma in miru.

Prvi tajnik CK združene poljske delavske partije Vladislav Gomulka in predsednik državnega sveta narodne republike Poljske Aleksander Zawadski sta z zadovoljstvom sprejela vabilo predsednika Tita, da obišča Jugoslavijo.

B. B.

RAZOROŽITVENA KONFERENCA V ŽENEVI

Zorin poudarja, da jedrska sila NATO ovira sporazum proti jedrskemu orožju

Dodaten angleški načrt za spopolnitev omenjene sile

ŽENEVA, 2. — Na današnji seji razorožitvene konference so razpravljali o vzporednih razorožitvenih ukrepih, ki naj prispevajo k opustitvi mednarodne napetosti. Še posebno so govorili o prepovedi širjenja jedrskega orožja.

Prvi je govoril voditelj sovjetske delegacije Zorin, ki je izjavil, da je nevarnost, da se dosedanje napredovanje med razpravljanjem o prepovedi širjenja jedrskega orožja, uniči zaradi ene same ovire: ustanovitev večstranske jedrske sile NATO. Kritiziral je zahodnonemško revizionistično zunanjo politiko in dejal, da je zaradi tega še bolj upravičena zahteva, da se prepove izročitev atomskega orožja nejedrskim državam.

Zatem je Zorin ugotovil, da so vlade številnih držav in tudi nekaterih držav članic NATO nasprotne načrtu večstranske jedrske sile. Pripomnil je, da so ZDA tiste, ki vztrajajo, naj se ta načrt uresniči in ki ga prikazujejo kot takega, ki ne more škodovati rešitvi tega vprašanja.

Zorin je ugotovil, da šteje moštvo ameriške vojne ladje «Biddle», ki velja za prvi vzorec te večstranske sile, 49 mornarjev nemške vojne mornarice in med temi so častniki, ki imajo odgovornost poveljnikov. Zorin je dalje dejal, da zahodnonemški revanšisti takole izsiljujejo: ali večstransko silo NATO, ali pa izključno nemško oborožitev. Ironično je dodal: «Sedaj se od nas zahteva, naj se zanesemo nanje, ker so podpisali pariško pogodbo, in naj privolimo v rešitev vprašanja proti širjenju jedrskega orožja, ki ne bi izključevala ustanovitve večstranske sile NATO. Predstavniki ZDA se bodo morali mnogo truditi pri poskusu, da bi nam dokazali nasprotno: ni moč hraniti volkov in hkrati stražiti ovce. Trenutek izbire je prišel za države NATO: če hočejo res najti rešitev vprašanja proti širjenju jedrskega orožja, se morajo odpovedati večstranski jedrski sili.»

Zatem, se je obrnil proti predstavnikom NATO, navzočim na seji (ZDA, Kanada, Velika Britanija in Italija) in je dejal: «Ali ste pripravljeni obravnavati vprašanje na tej podlagi in skleniti primeren mednarodni sporazum? Od vašega odgovora je odvisnih mnogo stvari, morda sam razvoj vsega, kar se nanaša tu na jedrsko orožje. Pričakujemo ta odgovor in pričakujejo ga tudi narodi.»

Zorinu je odgovoril ameriški delegat Foster, ki je pobijal sovjetsko tezo in je trdil, da načrt «omogoča povečanje števila držav, ki nadzorujejo varnostne naprave in ne mehanizem za streljanje». Foster je dodal, da bi morala večstranska sila «povečati možnost zmanjšanja števila držav, ki izdelujejo jedrsko orožje», in je nadaljeval: «Sovjetska zveza je tista, ki je zavlačevala vsako akcijo proti širjenju jedrskega orožja s svojim neutemeljenim upiranjem večstranski sili; ta politika stremi za tem, da se NATO zruši. Sovjetska zveza si s tem v zvezi prevzema veliko odgovornost.»

Foster je nato obrazložil ameriški načrt proti širjenju atomskega orožja: 1. Vsak prenos atomskega materiala v miroljubne namene se mora izvršiti pod učinkovitimi mednarodnimi jamstvi. 2. ZDA pripisujejo največjo važnost zmanjšanju proizvodnje atomskega materiala. 3. Jedrske sile bi morale podrediti svojo jedrsko industrijo v miroljubne namene najširšemu sistemu inspekcij, ki naj bi bil enak, kakršnega te države priporočajo za nejedrske države.

Poljski delegat je izjavil, da nihče ne ogroža Zahodne Nemčije, toda Poljska je zaskrbljena zaradi morebitne udeležbe Zahodne Nemčije pri večstranski jedrski sili.

Britanski delegat je izjavil, da se Velika Britanija še ni odločila, ali bo sodelovala pri večstranski sili NATO in da bo zadevni sklep odvisen «od določenega števila činiteljev». Toda v vsakem primeru je jasno, da bo «načrt o večstranski sili» izključil vsako možnost širjenja jedrskega orožja». Prihodnja seja bo v torek.

Kakor poročajo iz Pariza, je britanska delegacija v atlantskem svetu predlagala danes, naj se ameriški načrt o večstranski jedrski sili razširi, tako da bi ta sila vsebovala tudi jedrske sile z oporišči na kopnem. Kakor je znano, določa ameriški načrt, naj bi bila ta sila sestavljena iz 25 vojnih ladij z mešano posadko. Vsaka ladja bi imela 6 izstrelkov «Polaris» z jedrsko konico.

Britanski načrt predvideva, da se tem ladjam dodajo jedrski bombniki in izstrelki, razmeščeni v oporiščih na kopnem.

V zahodnih krogih pravijo, da bi sprejem tega predloga pomenil novo proučitev prvotnih ameriških načrtov in s tem bi se zavlekla ustanovitev jedrske sile.

V britanskih uradnih krogih poudarjajo, da je britanski načrt «dodatek» in ne nadomestilo za jedrsko silo, ki jo predlagajo ZDA. Načrt predvideva mednarodne letalske skupine, ki bi imele na razpolago britanski bombnik «TSR-2» in ameriški bombnik «TFX» ter oporišča z ameriškimi izstrelki «Pershings».

Dobrinin o miroljubnem sožitju

DENVER, 2. — Sovjetski poslanik v Washingtonu Dobrinin, ki je govoril na kosilu na univerzi v Denverju v državi Colorado, je izjavil, da je Sovjetska zveza tvegala prekinitev odnosov s Kitajsko zaradi važnosti, ki jo pripisuje miroljubnemu sožitju z Zahodom. «Ta politika je dodal Dobrinin, je za Sovjetsko zvezo tako važna, da smo tvegali prekinitev odnosov s Kitajsko ljudsko republiko, čeprav smo vedeli, da bi to koristilo našim obrekovalcem.»

Na vprašanje, ali Sovjetska zveza še vedno verjame, da je svetovna revolucija potrebna za odpravo kapitalizma, je Dobrinin odgovoril: «Če ste zadovoljni s svojim načinom življenja, bodite!»

DANES

Posvetovanja predsednika republike Segnija za rešitev vladne krize so se nadaljevala tudi včeraj in ni še gotovo, ali bo predsednik že danes poveril Moru mandat, naj začne posvetovanja za sestavo nove vlade.

Ameriški predsednik je včeraj podpisal izredno važen zakon o državljanskih pravicah črncev, o katerem so dolgo razpravljali v kongresu in kateremu so se konservativci z juga odločno upirali. Tudi sedaj, ko je zakon stopil v veljavo, rasisti na jugu napovedujejo, da ga ne bodo izpolnjevali, zato se organizacije črncev pripravljajo na nove demonstracije, da dosežejo spoštovanje zakona. Vsekakor se začenjajo za ameriško vlado dnevi važnih in odločilnih preizkušenj.

V Ženevi so včeraj nadaljevali razpravo o prepovedi širjenja jedrskega orožja. Sovjetski delegat je poudaril, da je glavna ovira za sporazum vztrajanje Zahoda pri večstranski jedrski sili NATO.

Važne izjave je včeraj podal sovjetski poslanik Dobrinin v Washingtonu. Poudaril je, da je politika miroljubnega sožitja z Zahodom za Sovjetsko zvezo tako važna, da je Sovjetska zveza zaradi nje tvegala prekinitev odnosov z LR Kitajsko. Prav v okviru te politike nadaljuje Hruščov svoj obisk po skandinavskih državah. Sedaj je še vedno na obisku na Norveškem. Govori se, da se bo ob povratku v Moskvo ustavil tudi v Helsinkih. Podpredsednik sovjetske vlade Mikojan pa je pravkar zaključil svoj obisk v Indoneziji in je včeraj prispel v Burmo. Sovjetska zveza je obljubila, da bo nadaljevala dobavljanje modernega orožja Indoneziji.

V zvezi z Laosom se nadaljujejo pogajanja za določitev sestanka med voditelji treh laoških struj. Suvana Fuma je predlagal, naj bi sestanek bil v Džakarti ali pa v Pnom Penhu.

V zvezi s Ciprom ni nobene važne novosti. Predsednik grške vlade Papandreu, ki se je vrnil v Atene z obiska v ZDA in Franciji, je izjavil, da je zadovoljen s svojimi razgovori. Ciprski notranji minister, ki je tudi minister za obrambo, pa je izjavil, da bo ciprska vlada zahtevala pomoč od Sovjetske zveze in od drugih držav, ki so pripravljene pomagati, če bi skušala Turčija zasesti Ciper. Pripomnil pa je, da se opažajo spodbudni znaki, ki dajejo upanje, da ne bo prišlo do spopada.

Maršal Tito se je včeraj vrnil v Beograd po večdnevnem obisku na Poljskem. Poudaril je, da so ga na Poljskem zelo toplo sprejeli in da so se sporazumeli o nadaljnji krepitvi medsebojnega sodelovanja. Uradno sporočilo o razgovorih poudarja ugoden razvoj jugoslovansko-poljskih odnosov na vseh področjih in ugotavlja ugodne perspektive za nadaljnje popuščanje napetosti ter pozitivno ocenjuje miroljubne pobude Sovjetske zveze in drugih socialističnih držav ter pripravljenost nekaterih zahodnih državnikov, da iščejo realistične miroljubne rešitve.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 26, najnižja 18,8, ob 19. uri 22,5, vlaga 61 odst., zračni tlak uri 1014,6 stalen, veter 6 km vzhodni-severovzhodni, nebo 9/10 pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21,8 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 3. julija
Nada
Sonce vzide ob 4.20 in zatone ob 19.58. Dolžina dneva 15.38. Luna vzide ob 0.15 in zatone ob 12.50.
Jutri, SOBOTA, 4. julija
Uroš

PO SESTANKU PRI ŽUPANU DR. FRANZILU

Vodstvo Javnih skladišč pristalo na pogajanja s predstavniki delavcev

Pogajanja se bodo začela danes ob 9. uri ločeno za vprašanje uradnikov in za vprašanje nove delovne pogodbe

Včeraj ob 8. uri zjutraj se je zaključila 24-urna stavka uslužbencev Javnih skladišč in ostalih pristaniških delavcev, ki so jih s solidarnostno stavko podprli v zahtevi po začetku pogajanj za obnovo delovne pogodbe, ki je zapadla 30. junija, in za dokončno uresničitev nekaterih točk zapadle delovne pogodbe, ki jih je ravnateljstvo podjetja hotelo ignorirati. Zato se je po 8. uri delo v pristanišču ponovno razživelo na vseh pomolih in nabrežjih, kjer je čakalo na natovarjanje in raztovarjanje blaga 27 ladij.

V dopoldanskih urah pa je bil na županstvu sestanek, ki ga je sklical župan dr. Franzil, med sindikalnimi predstavniki in predstavniki Javnih skladišč. Po uvodnih besedah župana in po nekaterih njegovih predlogih, ki so se popolnoma skladali s predlogi sindikalnih organizacij, ter po nekaterih pojasnilih predstavnikov dveh prizadetih strank, so končno predstavniki vodstva podjetja pristali na začetek razgovorov s sindikalnimi organizacijami.

V zvezi s tem sestankom je županstvo izdalo sledeče sporočilo: Glede spora v teku v Javnih skladiščih so se sestali pri županu namestnik komisarja in generalni ravnatelj Javnih skladišč ter predstavniki treh sindikalnih organizacij uslužbencev. V svojem nagovoru je župan poudaril, da bi bilo primerno, da bi sindikalne organizacije suspendirale stavke, da bi se pogajanja lahko začela. Po končanem sestanku, ki se je odvijal v mirnem vzdušju, sta se stranki domenili za začetek pogajanj na uradu za delo o dveh ločenih problemih, in sicer o vključitvi uradnikov v stalež osebja na osnovi uveljavitve zapadle delovne pogodbe iz leta 1962, in o sestavi nove delovne pogodbe, ki naj zamenja zapadlo pogodbo 30. junija. Na predlog župana je ravnatelj urada za delo dr. Sorrentino sklical sestanek dveh strank za danes ob 9. uri.

Samo dejstvo, da je ravnateljstvo Javnih skladišč pristalo na začetek razgovorov, ki jih je doslej odklanjalo, priča, da so uslužbenci s svojo dosedanjo odločno akcijo dosegli prvo zmago. Kot drugo zmago lahko štejemo tudi dejstvo, da je vodstvo Javnih skladišč pristalo, da se o vprašanju uveljavitve neuresničenih točk stare delovne pogodbe razpravlja ločeno od vprašanja sestave nove delovne pogodbe. S tem pa še ni rečeno, da se je borba uslužbencev Javnih skladišč končala. Sindikalne organizacije so pristale na predlog, da suspendirajo stavke, dokler so v teku pogajanja; pripravljene pa so nadaljevati s stavkovno akcijo takoj, ko bi predstavniki delodajalcev zavrnili najosnovnejše zahteve uslužbencev.

Sinoči ob 17. uri so uslužbenci zapustili delo do danes 8. ure zjutraj, tako da ni nihče delal nadur.

Sestanki veleposlanika Castronuova v Ljubljani

V Ljubljani sta se včeraj sestala predsednika italijanske in jugoslovanske delegacije v mešanem odboru, ki ga predvideva člen 8 posebnega statuta londonskega memoranduma, Mitja Vošnjak in veleposlanik Manlio Castronuovo. Skupno z nekaterimi strokovnjaki sta proučila vprašanja, ki se tičejo skupnih koristi, in sta se načelno dogovorila glede prihodnjega rednega sestanka mešanega odbora.

Prav tako sta se te dni sestala v Ljubljani predsednika jugoslovanske in italijanske delegacije v stalni mešani komisiji za izvajanje videmskega sporazuma, višji svetnik Franjo Micetič in veleposlanik Manlio Castronuovo. Predsednika sta skupno s strokovnjaki proučila vprašanja, o katerih bodo razpravljali na prihodnjem sestanku stalne mešane komisije, ki bo oktobra v Jugoslaviji.

Ostavka predsednika Delavskih zadrug

Včeraj je predsednik Delavskih zadrug prof. Dulci podal ostavko na svoje predsedniško mesto ker je bil izvoljen za deželnega svetovalca in za odbornika. Prof. Dulci je štiri leta predsedoval Delavskim zadrugam. Do imenovanja novega predsednika bo predsedniške posle opravljal podpredsednik Stopper.

O KPI bo imela danes naslednja zborovanja: ob 19.30 v Ulici Campanelle vogal z Ul. Patrizio (Antonino Cuffaro); ob 20. uri v Ul. Zorutti vogal z Ul. Orlandini (Vittorio Vidali); ob 20.30 v Kolonji (Paolo Sema).

SKLEPI NA SESTANKU V SREDO ZVEČER

Izvršni odbor tržaške PSI za ohranitev enotnosti stranke

Program bivše vlade mora biti osnova za novo vlado levega centra

V sredo zvečer se je sestal izvršni odbor tržaške federacije PSI, ki mu je predsedoval pokrajinski tajnik Arnaldo Pittoni. Na sestanku je izvršni odbor začel razpravljati o vsedržavnem, deželnem in krajevnem političnem položaju. Po obširni razpravi je izvršni odbor z večino glasov sprejel resolucijo, v kateri je rečeno, da je izvršni odbor vzel na znanje sedanji položaj v italijanski politiki, in sicer položaj, ki je nastal po odstopu Morove vlade. Izvršni odbor tržaške federacije PSI izraža v resoluciji zaupanje v politiko, ki jo vodi stranka od beneškega kongresa 1957. leta dalje, in ki ima namen, da se uresničijo dejanske reforme strukturne italijanske družbe.

Nadalje izvršni odbor meni, da mora program, ki ga je sprejela Morova vlada, tudi sedaj predstavljati osnovo bodoče vlade. Kar se pa tiče reforme struktur, izvršni odbor meni, da teh reform ni mogoče v nobenem primeru spremeniti, niti ne odložiti za nedoločen čas. Izvršni odbor tržaške federacije PSI nadalje pravi, da mora stranka v nasprotnem primeru zagovarjati program v opoziciji in prepustiti celotno odgovornost krize Krščanski demokraciji.

V resoluciji je nadalje rečeno, da pokrajinski izvršni odbor odobrava stališče vsedržavnega tajništva glede finansiranja zasebne šole in poudarja, da so vrednote laicizma del bistva socialistične politike. Nadalje je v resoluciji rečeno, da samo enotna akcija in enotno vodstvo lahko ohranijo stranki v sedanjem težkem političnem položaju vso moč za bodoče akcije in bodoče delovanje. Zato izvršni odbor tržaške federacije PSI obvezuje centralni odbor stranke na dosledno spoštovanje notranje demokracije, hkrati pa ga poziva, naj zavrne vsak pritisk, ki bi imel namen zahtevati spremembe v izvršnih organih stranke.

Na seji v sredo so sklenili, da se bo izvršni odbor tržaške federacije PSI ponovno sestal v ponedeljek 6. t. m., da prouči deželni in krajevni politični položaj.

OBČNI ZBOR V DVORANI V UL. R. MANNA

Pregled uspešnega delovanja naše Glasbene Matice

Kljub finančnim težavam, razmah glasbene šole in porast števila gojencev - Izvolitev novega odbora

V koncertni dvoranici v Ul. Ruggero Manna je bil smoči letni občni zbor Glasbene Matice, katerega so se poleg predstavnikov SKGZ in SPZ iz Trsta in Gorice udeležili tudi člani Matice in ljubitelji glasbe. Po otvoritvenih besedah tajnika Silvana Mesesnela je spregovoril predsednik Glasbene Matice Dušan Hreščak, ki je v svojem poročilu med drugim poudaril finančne težave s katerimi se mora boriti ta naša osrednja glasbena ustanova in pri tem ugotovil, da bo mogoče šele takrat uresničiti vse težnje vodstva Matice, ko bodo oblasti priznale tudi tej naši ustanovi vsaj tolikšne finančne ugodnosti, kot jih uživajo sorodne italijanske ustanove. Predsednik se je nato zahvalil za razumevanje SKGZ za potrebe Glasbene Matice in pri tem ugotovil, da predstavlja Matica, zlasti pa njena šola in orkester, pomembno postavko za nadaljnjo rast kulturnoprosvetne dejavnosti med tržaškimi in goriškimi Slovenci, kakor tudi v splošni narodno-obrambni vlogi.

Dušan Hreščak je nato podal sliko sedanjega stanja in razvoja šolskega delovanja Glasbene Matice in pri tem s posebnim zadovoljstvom naglasil lep razvoj šole Glasbene Matice na Goriškem, obenem pa tudi dejstvo, da sta morali iz različnih razlogov biti ukinjeni dve šolski podružnici na Tržaškem. Nadalje je omenil pomembno vlogo orkestra Glasbene Matice in pa razna gostovanja v Jugoslaviji, ki so prispevala k nadaljnjemu zbliževanju s sorodnimi ustanovami v matični domovini.

Končno se je predsednik zahvalil še vsem tistim dobrotnikom staršem, časopisju, raznim prosvetnim društvom in zvezam ter posameznikom, ki so pomagali Matici pri premagovanju težav in ki so pripomogli k njenim pomembnim uspehom.

Sledilo je poročilo ravnatelja glasbene šole prof. Gojmirja Demšarja, ki je med drugim navedel tudi nekaj podatkov o stanju šole. Dejal je, da se je število gojencev od lanskih 144 povečalo na letošnjih 183, pri tem pa je poudaril, da je kvantiteta le prvi korak, da pa bo nujno treba dvigniti tudi kvaliteto glasbenega pouka, ker bi sicer utegnil nastopiti zastoj v nadaljnjem razvoju šole. Ugotovil je v svojem poročilu, da posamezni primeri kažejo, da je slovenska mladina pri nas vreden naslednik generacije, ki je rodila prve slovenske pomembne glasbenike in da tudi italijanski konservatorij v Trstu živi v veliki meri od slovenskega naraščaja.

Podrobneje je nato govoril o stanju v posameznih podružnicah, o zanimanju za pouk po posameznih instrumentih, o delovanju mladinskega pevskega zbora, zbora harmonik in orkestra. Dejal je, da je šola pripravila 11 javnih nastopov gojencev, v Trstu, Gorici in drugih krajih in da je sodelovala s svojimi ansambli in posamezniki se pri drugih prireditvah in tudi na tujih postajah v Trstu in Kopru. Omenil je tudi koncertna gostovanja v priredbi Matice, pevovodski tečaj za učitelje osnovnih šol in še drugo dejavnost Matice. Po poročilih blagajnika in nadzornega odbora je sledila diskusija v kateri je bila poudarjena požrtvovalnost celotnega učnega osebja Glasbene Matice, ki za svoje delo še zdaleč ne prejema primernega plačila, in v kateri so se prisotni dotaknili raznih vprašanj in njihove najboljše rešitve v korist Matice.

Sledila je izvolitev novega upravnega in nadzornega odbora, ki sta ostala v glavnem nespremenjena, le da sta bila v upravni odbor vključena dva predstavnika iz Gorice in pa prof. dr. Pavle Merku.

O V soboto je sv. Urh, cerkveni patron Doline. Ob tej priliki bo na pobudo Pokrajinske turistične ustanove godba na pihala občinskega rekreatorija «G. Padovan» iz Trsta imela koncert na trgu v Dolini v soboto od 21. do 22. ure.

Uradi konzulata SFRJ v soboto zaprti

Generalni konzulat Socialistične federativne republike Jugoslavije v Trstu sporoča, da bodo uradi konzulata zaprti dne 4. julija (sobota) ob priliki državnega praznika dneva borca.

Uradi bodo ponovno poslovali v ponedeljek, 6. julija upoštevajoč uradne ure od 8.30 do 13.00.

OBVESTILI

Uradi SKGZ in SPZ bodo odprti vsak dan od 9. do 14. ure.

* * *

Slovenski klub je odprt samo še do sobote.

ŠOLSKE VESTI

Solska razstava učencev I. razreda državne nižje srednje šole s slovenskim učnim jezikom pri Sv. Ivanu, Ul. Caravaggio, 4 bo odprta od 1. do 4. julija 1964 od 9. do 12. ure dopoldne.

MALI MATURANTI

s popravnimi izpiti, ki se želijo prijaviti v počitniški tečaj v Dijaškem domu, naj to store čimprej. Prijave sprejema uprava slovenskega Dijaškega doma v Ul. Ginnastica 72 vsak delovni dan od 9. do 13. ure.

Kino

GRAD SV. JUSTA: Otvoritev sezone 1964. V ponedeljek 6., torek 7. in sredo 8. julija ob 21.15 «Mexican Fiesta». Mehiški narodni ansambel. Informacije in predprodaja listkov v Centralni blagajni (Galleria Protti, tel. 38-547).

Danes: v MIRAMARU predstava «Luči in zvoki». Ob 21. uri v nemščini «Der Kaisertraum von Miramare». Ob 22.15 v italijanščini «Massimiliano e Carlotta».

* * *

Nazionale 16.30 «Alessandro il Grande». Technicolor. Richard Burton.
Arcobaleno 16.00 «La città è salva». Humphery Bogart. Prepovedano mladini.
Excelsior 16.30 «Agente 007, licenza di uccidere».
Fenice 16.00 «Il marmittone». Jerry Lewis.
Grattacielo 16.00 «In famiglia si spara». Lino Ventura, Bernard Blier.
Alabarda 16.30 «FBI, sesso e violenza». Georges Riviere.
Filodrammatico 16.30 «La vergine di Norimberga». Technicolor. Rosanna Podestà. Prepovedano mladini.
Aurora 16.30 «I 3 soldati».
Cristallo 16.30 «L'invasione dei mostri verdi». Technicolor.
Capitol 16.30 «Il cucciolo». Technicolor. Gregory Peck.
Garibaldi 16.30 «Il sangue e la rosa». Technicolor. Prepovedano mladini.
Impero 16.00 «Gli argonauti».
Moderno. Danes počitek.
Astra 16.00 «Il tesoro dell'isola proibita».
Vittorio Veneto 16.30 «La corruzione». Rosanna Schiaffino. Prepovedano mladini
Astoria 17.00 «Prima dell'uragano». Technicolor.
Abbazia 16.00 «Gli occhi di Londra». Joachim Fuksberger. Prepovedano mladini.
Ideale 16.30 «Brenno, il nemico di Roma». Technicolor.
Marconi 16.30 «Nel paese delle meraviglie». Stanlio in Ollio.

KINO NA PROSTEM

Marconi 20.15 «Nel paese delle meraviglie». Stanlio in Ollio.
Paradiso 20.15 «SEXI AL NEON». Technicolor. Prepovedano mladini.
Arena Diana (Ulica Revoltella, fil. št. 11). 20.30 «Diciotto con il nonno». Alberto Closas, A. S. Leal.
Skedenj 20.30 «Carousel». Technicolor Cinemascope.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

2. julija 1964 se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo pa je 7 oseb.

UMRLI SO: 64-letna Angela Resen por. Destefani, 63-letna Teresa Vidmar por. Reggente 37-letni Mario Orazietti, 76-letni Andrea Sergas, 83-letna Maria Bellemo, 86-letna Sofia Sambo por. Grassilli, 83-letna Antonia Hein.

Dnevna služba lekarn (29.—5.)

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Nicoli, Ul. di Servola 80; Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1; Busolini, Ul. Revoltella 47; INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2; Manzoni, Ul. Settefontane 2.

Nočna služba lekarn (29.—5.)

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Nicoli, Ul. di Servola 80.

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Trstu priredi 19. t. m. avtobusni izlet skozi. Podbrdo v Bohinj, od tam z žičnico na Planino na Voglu odkoder je uro peš hoda na vrh Vogla. Povratek skozi Bled, kjer bo večerja.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina Pavle Volk daruje družina Peterka 1.000 lir za Dijaško Matico. Namesto cvetja na grob pok. Antonije Kos iz Boljunca darujeta Mirko in Oton Žerjal 2.000 lir za Dijaško Matico.

ZASKRBLJENOST V MILJAH ZARADI NOVEGA MANEVRA RAVNATELJSTVA LADJEDELNICE

Takojšen odločen nastop sindikatov proti nameravanim odpustom v Felszegy

Napovedali so odpust 250 delavcev, čeprav je ladjedelnica zasičena z delom, in skrajšanje delovnega urnika - Vidali, Pacco in Millo pri komisarju Mazzi

Ravnateljstvo miljske ladjedelnice Felszegi je v četrtek nenadoma sporočilo, da namerava odpustiti 250 delavcev. Hkrati pa je sporočilo sindikalni organizaciji v podjetju, da bo v pričakovanju teh odpustov zmanjšalo delovni urnik za 240 delavcev na 24 ur tedensko.

Razumljivo je, da je ta napoved ravnateljstva ladjedelnice zbudila veliko zaskrbljenost med vsemi delavci, hkrati pa protiakcijo sindikalnih organizacij, ki so takoj razumele, da gre za popolnoma nesprejemljivo zahtevo podjetja. FIOM se je takoj zanimala na vseh pristojnih mestih, da se preprečijo odpusti, kakor tudi zmanjšanje delovnega urnika. Zahtevala je tudi takojšnji sestanek na združenju industrijcev in proto tudi sestanek na uradu za delo.

Takojšnja akcija FIOM proti napovedanim odpustom in skrčenju delovnega urnika v ladjedelnici Felszegi je omogočila, da je bil že včeraj ob 17. uri sestanek med predstavniki delodajalcev in sindikalnimi organizacijami na Združenju industrijcev. Na sestanku so delodajalci poudarili, da so prisiljeni podvzeti omenjene ukrepe, češ da nimajo na razpolago dovolj denarja za plače, hkrati pa da ladjedelnica nima dovolj dela, da bi lahko zaposlila vse delavce. Predstavnik FIOM-CGIL je odgovoril, da so te trditve neutemeljene, ker je sedaj ladjedelnica Felszegi nasičena z delom, saj preurejujejo eno 10.000-tonsko potniško ladjo, ter gradijo dve petrolejski ladji, eno za 1500 ton, drugo pa za 2200 ton. Zato tudi ne more obstajati vprašanje denarja.

Na sestanku so tudi sklenili, da se bodo v torek sestali na uradu za delo, kjer bodo začeli konkretno razpravljati o tem vprašanju. Z odpustom 250 delavcev od 682 zaposlenih bi se število delavcev v ladjedelnici Felszegi zmanjšalo za okrog 37 odstotkov, kar pomeni, da bi se zmanjšalo skoraj na polovico. Sindikalne organizacije so pripravljene, da se z vsemi sredstvi uprejo tej nameri vodstva ladjedelnice, ker vidijo v tem samo neupravičen manever delodajalcev, da bi zmanjšali število zaposlenih delavcev, čeprav je ladjedelnica zasičena z delom.

Včeraj zjutraj so se senator Vidali, deželni svetovalec Pacco in miljski župan Millo sestali z vladnim komisarjem dr. Mazzo, kateremu so obrazložili resen položaj, ki je nastal v Miljah z napovedanimi odpusti v ladjedelnici Felszegi. Omenjeni trije predstavniki so vladnemu komisarju poudarili med drugim, da je gospodarski položaj v Miljah že itak resen, tako zaradi zmanjšanega delovnega urnika v omenjeni ladjedelnici, kakor tudi zaradi znanih dogodkov v ladjedelnici Sv. Roka. Dr. Mazza je obljubil, da se bo osebno zanimal za to vprašanje.

Z avtom podrl učenko

8-letna učenka Antonietta Malpiede iz Ul. A. Emo 52 je včeraj opoldne postala žrtev prometne nesreče. Ko je hotela prečkati Ul. Orlandini pri hišni štev. 50, jo je z avtom fiat 600 TS 31276 podrl 62-letni Mario Ban iz Ul. Orlandini 54, ki se je vračal proti domu. Pri padcu se je Malpiedova pobila in ranila po kolenih, levem komolcu, bradi ter si verjetno polomila leva rebra. Ponesrečenko so prepeljali v bolnišnico z zasebnim avtom ter jo sprejeli na prvi kirurški oddelek s prognozo okrevanja od 5 do 15 dni.

Kaznovani motilci nočnega miru

Posebna policijska patrulja, kateri poveljuje častnik javne varnosti in katero sestavljajo policijski agenti, agenti cestne policije in mestni stražniki, je prejšnjo noč pregledala 73 motornih vozil, trinajst lastnikov vozil pa je moralo plačati globo zaradi prekrškov cestnega zakonika in motenja nočnega miru.

VLOGA DEŽELNEGA SVETOVALCA DR. JOŽETA ŠKERKA

Za imenovanje slovenskega člana v deželno paritetno komisijo

To komisijo, katere naloga bo zelo važna za koristi slov. manjšine, bi morali izvoliti na prihodnji seji dež. sveta

Na sestanku voditeljev skupin, ki so zastopane v deželnem svetu in ki je bil v sredo 1. t.m., je svetovalec liste Slovenske skupnosti dr. Jože Škerk izročil predsedniku deželnega sveta dr. de Rinaldiniju posebno vlogo v zvezi z izvolitvijo članov paritetne komisije, ki jo določa čl. 65 Posebnega statuta dežele Furlanije — Julijske krajine. Vlogo je poslal v vednost tudi predsedniku deželnega odbora dr. Alfredu Berzantiju.

Vloga svetovalca LSS se glasi:

«Na zadnji seji deželnega sveta ste sporočili dnevni red prihodnje seje, ki med drugim predvideva izvolitev članov paritetne komisije, ki jo določa 65. člen Posebnega statuta dežele Furlanije — Julijske krajine. Ta komisija ima nalogo, da pripravi izvršilne določbe Posebnega statuta in določila o prehodu državnih uradov v sklop deželne uprave.

Dnevni red tudi predvideva izvolitev petih deželnih svetovalcev v komisijo za razdeljevanje skladov, ki so določeni za potrebe Tržaškega ozemlja (komisija za Trst), kot omenja 70. člen statuta.

V tej zvezi si dovoljujem Vas opozoriti, da bi bilo primerno, če bi pri predlaganju in izbiri imen upoštevali upravičene zahteve slovenskega prebivalstva dežele.

Imenovanje slovenskega člana v paritetno komisijo, ki jo določa 65. člen, je celo neobhodno potrebno.

V okviru te komisije bi morali namreč obravnavati in pripraviti vsa tista polnopravna zakonska sredstva, ki so potrebna za podrobno obrazložitev in izpopolnitev določil Posebnega statuta, ki zadevajo koristi in pravice slovenske narodne manjšine.

Ker bodo v tej komisiji sodelovali tudi člani, katere bo imenovala osrednja vlada, bi to bilo po mojem mnenju najbolj primerno mesto, od katerega bi pristojni organi lahko dobivali predloge in zakonske osnutke ki bi mogli tvoriti osnovo za ureditev naših vprašanj. To tembolj, ker bi bili omenjeni predlogi in osnutki rezultat dela kvalificiranega pristojnega organa.

Ker menim, da je vprašanje zelo važno, Vas prosim, da pravkar obrazložene misli upoštevate. Dovoljujem si Vam sporočiti, da sem na Vašo razpolago za morebitna nadaljnja pojasnila».

Dobitki na velesejmu

Na velesejmu so bili sinoči izžrebani naslednji dobitki: 1. likalnik Philips — Nicolò German, Ul. Candler 9; 2. torba z živili — Pietro Dose, Ul. Buonarroti 25; 3. publikacija «Venezia Giulia e Friuli» — Renata Carniello. Ul. S. Severo 147; 4. zbirka peres — Amalia Liso, Ul. Matteotti 41; 5 20 kg riža — Chiara Maroni, Ul. Ariosto 16 (Gorica).

Za 26.000.000 lir del v glavni bolnišnici

Na deželnem skrbništvu za javna dela je bila včeraj dražba za nekatera dela v glavni bolnišnici. Dražba za nad 26 milijonov lir del je bila oddana nekemu tržaškemu podjetju.

VČERAJ NA TRŽAŠKEM VELESEJMU

Turizem in javni lokali Indijski čaj in «cashew»

Danes «okrogla miza» o audovizivnih sredstvih in zasedanje v organizaciji pokrajinskega centra za produktivnost Trsta

Tudi včeraj je bilo v okviru velesejma zelo živahno. Program dejavnosti se je začel že v dopoldanskih urah z najavljenim zasedanjem deželnega odbora Italijanske federacije javnih lokalov o temi «Turizem in javni lokali v Furlaniji - Julijski krajini». Zasedanja, katero je z navdušenim govorom o naravnih lepotah naše dežele otvoril predsednik deželnega sveta dr. de Rinaldini, so se udeležili delegati iz Vidma, Pordenona, Sacile, Gorice, Tržiča in seveda iz Trsta.

Prav tako so se včeraj dopoldne nadaljevali stiki z afriškimi trgovskimi predstavniki za katere je dala pobudo uprava velesejma in ki se odvijajo pod pokroviteljstvom trgovinske zbornice. V dopoldanskih urah pa je velesejem obiskal generalni konzul Južne Afrike v Milanu N. J. J. Jooste s svojim spremstvom. Predsednik Suttora mu je razkazal razne paviljone, gost pa je imel tudi stike z raznimi inozemskimi delegati in s predstavnikom kolektivne razstave Sicilije.

Popoldne pa je v konferenčni kino dvorani velesejma imela krajšo tiskovno konferenco predstavnica indijskega državnega urada za čaj ga. Khambada, ki je predstavnikom tiska obrazložila lastnosti indijskega čaja in pa lešnikov «cashew», ki se vedno bolj uveljavljajo na evropskih tržiščih za uporabljanje v slaščičarski industriji. Sledilo je predvajanje dveh kratkometražnih filmov «Pomlad v Kašmirju» in «Udaipur, mesto jezer», nato pa je simpatična indijska predstavnica ponudila v indijskem paviljonu v Palači narodov predstavnikom tiska in drugim gostom tradicionalni indijski čaj in lešnike «cashew».

Zvečer je bila na terasi Palače narodov dobro obiskana in odlično uspela modna revija novih poletnih in jesenskih modelov, ki je imela deželni značaj, na kateri pa so prvenstveno sodelovali tržaški modni ustvarjalci.

Danes bo v organizaciji velesejma in s sodelovanjem tiskovnega in informacijskega urada vladnega komisariata ter novinarskega krožka na sedežu novinarskega krožka «okrogla miza» o vlogi audovizivnih sredstev pri razširjanju kulture. Zasedanju bo predsedoval direktor informacijske službe in literarnega lastništva predsedstva vlade dr. Padellaro, ki bo prispel v Trst danes dopoldne. O tej aktualni temi bodo razpravljali številni kompetentni predstavniki raznih področij, med katerimi tudi znani italijanski režiser Roberto Rossellini.

Pod pokroviteljstvom velesejma se bo danes začelo pri trgovinski zbornici tudi vsedržavno zasedanje, ki ga organizira Pokrajinski center za produktivnost Trsta. Uvodni govor bo imel prof. Paolo Budini, direktor inštituta za teoretsko fiziko pri tržaški univerzi, nakar bodo sledila razna specializirana poročila. Zasedanje se bo nadaljevalo tudi jutri.

In končno bo drevi v okviru zabavnih programov nastopil znani komik in posnemalec Alighiero Noschese. Manjkala ne bo niti običajna pevka in pa sloviti «barvni vodnjak».

Huda prometna nesreča na Trgu Baiamonti

Sinoči okrog 22. ure se je na Trgu Baiamonti dogodila prometna nesreča pri kateri se je hudo ranila 23-letna cvetličarka Concetta Moratto iz Ul. dell'Acqua 26, njen prijatelj 27-letni pleskar Silvio Crevatin iz Ul. Baseggio 16, pa se je laže ranil.

Crevatin je s svojim motorjem TS 26738, na katerem se je peljala tudi Morattova, privozil navzgor po Ul. Salata in je bil namenjen po strmi cesti na desni proti Ul. Soncini. Ko je že bil sredi trga, se je zaletel v fiat 1100 TS 68562, ki ga je iz Istrske ulice proti Ul. Baiamonti privozil 32-letni Giorgio Stebel iz Ul. Salvore 8.

Zaradi trčenja sta se Crevatin in Morattova prevrnila z motorja, toda medtem ko se je Crevatin samo pobil po glavi, zatilju, levem šolenu in desnem gležnju ter se ranil po levi meči in podlaktih, si zlomila desno nogo in verjetno tudi koleno. Oba ponesrečenca so z rešilnim avtom RK prepeljali v bolnišnico, kjer so Morattovo pridržali na nevrokirurškem oddelku s prognozo okrevanja v treh mesecih, Crevatin pa se bo moral na prvem kirurškem oddelku zdraviti 10 dni.

Na dvorišču je padla

Na dvorišču pred hišo se je predvčerajšnjim popoldne hudo ponesrečila 63-letna gospodinja Ivana Semi por. Legiša iz Cerovelj 17. Pri delu se je spotaknila in padla, pri tem pa si je verjetno zlomila levi kolk. Legiševo so včeraj z avtom RK prepeljali v bolnišnico ter jo sprejeli na ortopedskem oddelku, kjer se bo morala zdraviti tri mesece.

Včeraj popoldne se je na Trgu Europa pred univerzo hudo ponesrečil 18-letni zidar Giuliano Ruzzi iz Ul. Venier 3. Ruzzi je stal poleg kopalnega stroja v pogonu, ko ga je nenadoma po desni podlakti zadela ročica stroja. Ponesrečenega delavca so z avtom RK prepeljali v bolnišnico, kjer se bo na ortopedskem oddelku moral zdraviti dva meseca zaradi dvojnega zloma podlakti.

STATISTIČNI PODATKI TRGOVINSKE ZBORNICE

V maju so stavke zajele 18.660 delavcev raznih strok

Opažanje štednje v potrošnji na drobno - Manj tobaka in mesa, več rib - Naraščanje števila domačih in inozemskih gostov

Trgovinska zbornica v Trstu je objavila statistične podatke o stanju prebivalstva in gospodarstva v mesecu maju. Po teh podatkih je bilo ob koncu letošnjega maja v vseh šestih občinah na Tržaškem skupno 305.775 prebivalcev (v tržaški občini 279.168) Rodilo se je 309 otrok, umrlo je 281 oseb.

Vremenske razmere so bile za kmetijstvo kolikor toliko ugodne zlasti glede krme. V hotelih so zabeležili v maju 30.975 nočnin italijanskih gostov in 26.666 tujih gostov. Čeprav je bila ugodna sezona za povpraševanje po modnih artiklih, je bila prodaja na drobno šibka in ni dosegla višine lanskega maja. Potrošniki niso kupovali nepotrebnih stvari in so precej štedili. V trgovini na debelo so bile slabe kupčije z vini, normalne pa z gradbenim materialom; slabo je šla tudi kupčija z jajci.

V maju so zabeležili skupno 267 kupno-prodajnih pogodb nepremičnin za skupno vrednost (prijavljeno) 987 milijonov lir, v aprilu za 1061 milijonov lir, lanskega maja za 623 milijona, v prvih letošnjih petih mesecih pa skupno za 4.854 milijonov lir. Proizvodnja litega železa je znašala v maju 14.644 ton, čistilnice so predelale 118.502 ton mineralnega olja. Cene masla na debelo so se nekoliko zvišale, obtičale so cene jajc, nekoliko pa so se dvignile cene slabega vina, namenjenega za destilacijo.

V maju so na Tržaškem pokadili 41.571 kg tobaka in cigaret, to je 5,9 odst. manj kot v aprilu, oziroma 7,1 odst. več kot lanskega maja. V prvih petih mesecih je šlo v prodajo skupno 202.351 kg tobaka in cigaret, v istem obdobju lani pa 192 tisoč 757 kg, kar pomeni 5 odst. več kot lani. Soli so prodali 1544 stotov, lanskega maja pa 1700 stotov. V Trstu je znašala potrošnja mesa v maju 946 stotov, in sicer 4.3 odst. manj kot lanskega maja. Če primerjamo potrošnjo mesa v prvih petih mesecih letošnjega leta z enakim obdobjem lanskega leta, vidimo, da je znašala letos potrošnja mesa 3,6 odst. več. Prav tako se je povečala potrošnja rib itd., in sicer za 27,2 odst. (Letos so v prvih petih mesecih prodali skupno 11.654 stotov, lani pa 9156 stotov, letošnjega maja 3683 stotov, lanskega maja pa 2846 stotov.)

Na pokriti zelenjadni trg so v maju pripeljali skupno 246.628 stotov povrtnin in zelenjave ter krompirja in 21.172 stotov sadja.

V maju je bilo 6 stečajev (lanskega maja samo dva). Meničnih protestov je bilo 3427 za skupno 97 milijonov 816.993 lir. V prvih petih mesecih tega leta je bilo skupno 17.414 meničnih protestov za 548 milijonov lir, medtem ko jih je bilo v istem razdobju lanskega leta skupno 13.623 za 530 milijonov lir.

Po podatkih trgovinske zbornice so v maju zajele stavke 18.660 delavcev, ki so zgubili 134.325 delovnih ur. Ob koncu maja je bilo zaposlenih 97.175 oseb, t.j. 189 manj kot konec aprila.

Stališči KPI in PSIUP do vladne krize

Tajništvo deželnega odbora KPI sporoča, da se je sestalo in proučilo sedanji politični položaj ter akcijo stranke med ljudskimi množicami v deželi v zvezi z borbo, ki jo stranka vodi v vsej državi, da bi se izboljšal sedanji gospodarski politični položaj ter da bi preprečili nadaljnji pomik na desno, ki ga vsiljuje Krščanska demokracija.

V sporočilu, ki ga je tajništvo objavilo, je rečeno, da hoče v sedanjem resnem političnem položaju deželni odbor preprečiti, da bi v deželnem svetu prišlo do politične razprave o delovnem programu odbora, ki ga doslej še ne poznajo niti deželni svetovalci. Zato, je med drugim rečeno v sporočilu, se postavlja nujnost nadaljnje borbe za obrambo in za razvoj avtonomne dežele s posebnim statutom.

Deželni odbor PSIUP je naslovil na delavce proglas, v katerem je rečeno, da ni res, da je Morova vlada padla zaradi 149 milijonov lir za zasebne šole, ampak predvsem zato, da bi še bolj ponižali PSI in mu vsilili, da pristane na rešitev gospodarskih vprašanj, kot to zahtevajo kapitalisti. V resnici, je med drugim rečeno v proglasu, izsiljevanje KD z odstopom Morove vlade zanima vse prebivalstvo. KD namenoma ignorira dejstvo, da obstaja v državi in v parlamentu zanesljiva večina za demokratično rešitev gospodarskih vprašanj, ne da bi morali biti za to prizadeti delavci.

Tri stavke

Danes ob 6. uri se je začela 24-urna stavka delavcev v cementarni Italcementi v industrijskem pristanišču. Sindikalne organizacije so sporazumno z delavci proglasile današnjo 24-urno stavko v znak protesta proti ravnateljstvu podjetja, ki spreminja in uveljavlja različne delovne urnike, ne da bi se poprej o tem dogovorilo z delavskimi predstavniki v podjetju.

Včeraj pa je popolnoma uspela 24-urna stavka uslužbencev konfekcijske industrije podjetij Beltrame, Genel, Radici-Pettinatura, Belfe Export in Fratelli Salvador. Stavka je bila v okviru vsedržavne stavke, ki so jo proglasile vse tri sindikalne organizacije, ki so sklenile, da prekinejo za sedaj razgovore s predstavniki delodajalcev zaradi njihovega nepopustljivega stališča glede zahtev o izboljšanju plač in delovnih pogojev, ki so jim jih postavile sindikalne organizacije.

Včeraj in danes pa stavkajo 4 ure, in sicer vsi delavci raznih izmen, v podjetjih Cotonificio San Giusto, Snia Viscosa, Pettinatura Export, Pettinatura Triestina in Jutificio Triestino. Stavka, ki je pokrajinskega značaja, je bila napovedana zato, ker so industrijci zavrnili vse dosedanje predloge o izboljšanju plač in drugih pogojev v podjetju v zvezi z novo delovno pogodbo.

O Vodstvo vzajemne bolniške blagajne trgovcev sporoča, da je moralo zaradi tehničnih ovir začasno odložiti začetek splošne zdravniške oskrbe. O začetku te oskrbe bodo pravočasno obvestili vse zavarovance.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Padel je v karabinjersko zasedo ko je hotel krasti v baru

Mladi barski uslužbenec je odnašal zvočne naprave za orkestra, ki sta nastopala v baru

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Fazio, tožilec Ballarini, zapisnikar De Paoli, obramba Mascucci) se je moral zagovarjati 20-letni Giuseppe Rimani, ki je doma sicer iz Novente Vicentine, toda stanuje v našem mestu v Ul.

Z AFRIŠKE CELINE IZGINJAJO POSLEDNJE KOLONIJE

Od 7. julija dalje nič več Niasa pač pa svobodna država Malavi

Desetletja britanske nadvlade in desetletja krvi - Dežela je skrajno zaostala, ker je Britancem služila le kot dobaviteljica cenene delovne sile

Dr. Hastings Banda je tako pametno in odločno vodil svoje ljudstvo, da ga je pripeljal v svobodo

NAJROBI, julija. — «Vse, kar hočemo je, da postanemo gospodarji v svojem domu, v svoji deželi in na svoji celini. Če je to izdajstvo, potem bodimo vsi izdajalci.» To je bilo geslo, pod katerim se je ljudstvo Niase borilo za svobodo, za pravico, da brez tujega varuštva odloča o lastni usodi.

Ta borba bo končno po obilnih sedmih desetletjih britanske nadvlade kronana z uspehom. To, kar se je mnogim v tej deželi še pred komaj tremi ali štirimi leti zdelo le lepe, toda v tedanjih pogojih še nedosegljive sanje, bo čez štiri dni resničnost. Ime Niasa, kot simbol suženjskega življenja pod tujo nadvlado, bo izginilo z zemljevida. Nova neodvisna država Afrike, ki je bila kot britanska kolonija znana pod tem imenom, se bo v bodoče imenovala — Malavi.

Pod britanskim protektoratom je bila Malavi vse do leta 1891, toda pred petnajstimi leti je bila vključena v tako imenovano Centralnoafriško federacijo (skupno z Južno in Severno Rodezijo), ki se je kot umetna državna tvorba kolonialistov razbila konec lanskega leta.

Osvobodilne težnje afriškega prebivalstva države Malavi so prišle prvič do vidnejšega izraza v času prve svetovne vojne. Pod vodstvom Johna Chelembveja so se Malavijci leta 1915 dvignili k uporu, ki pa so ga Britanci v krvi zadušili. Gibanje za neodvisnost je bilo potrebnih več desetletij, da se od tega strahotnega in krvavega udarca spet opomore. Dejansko se je šele po drugi svetovni vojni, ko je bil ustanovljen Afriški nacionalni kongres Niase, osvobodilno gibanje postopoma razvilo in utrjevalo, da bi 1953. leta, v dobi ustanavljanja Centralnoafriške federacije začelo kazati svojo pravo moč.

Upirajoč se vključitvi Niase v Centralnoafriško federacijo, ki so jo kolonialisti ustanovili samo zato, da bi utrdili svoje položaje v tem delu Afrike, je kongresu uspelo, da zbere okoli sebe najširše plasti domačega afriškega ljudstva in da vodi močno in dobro organizirano kampanjo proti kolonialističnemu režimu.

V glavnem mestu dežele Zombi je prišlo do velikanskih demonstracij in do novega terorja, ki ga je svetovna javnost obsodila kot barbarstvo. Kolonialisti so namreč iz Južne Rodezije potegnili v ta del Afrike vojaške in policijske sile, ki so na demonstrante streljali. Umorjenih je bilo tedaj 60 Afričanov, ranjenih pa je bilo več sto. V deželi so proglasili obsedno stanje. Vodja afriškega nacionalnega kongresa dr. Kastings Kamusu Banda je je bil aretiran in odpeljali so ga v zapor Gvelo v Južni Rodeziji, gibanje pa prepovedali.

Toda osvobodilno gibanje se je bilo že močno zakoreninilo in nasilje kolonialistov je imelo prav obraten učinek od tistega, ki so ga kolonialisti želeli. V ilegalnosti so najtesnejši sodelavci dr. Bande, ki jim je uspelo izogniti se aretaciji, osnovali novo stranko — Kongresno stranko Malavija, pod katere vodstvom je ljudstvo Niase še uporneje nadaljevalo svojo borbo za osvoboditev. Že leta 1960 so Britanci pod vedno močnejšim pritiskom afriških množic bili primorani na popuščanje. Ukinili so izredno stanje in osvobodili dr. Bando. Naslednjega leta pa je njegova kongresna stranka dobila tudi nekaj ministrskih položajev v krajevni vladi. Ob koncu leta 1962 je bila v Londonu že ustavna konferenca, na kateri je bila Niasi priznana samouprava. Po volitvah, ki so bile v januarju 1963, pa je dr. Banda sestavil prvo samoupravno vlado, ki je deželo pripeljala do neodvisnosti.

Z ozemljem, ki meri okoli 127 tisoč kv. km in s prebivalstvom treh milijonov in pol ljudi, spada Malavi med najbolj nerazvite dežele v Afriki. Britanski kolonialisti niso storili prav ničesar, da bi vsaj malo razvili potencialne ekonomske možnosti dežele, ki jim je desetletja služila izključno kot izvor cenene delovne sile za rudnike bakra v Severni Rodeziji, odnosno za delo v tovarnah in na plantažah kolonialistov v Južni Rodeziji. Pretežna večina prebivalstva države Malavi živi od poljedelstva, od industrije pa je v deželi le nekaj luščilnic riža, ena tobačna tovarna, manjša tovarna mila, tovarna cementa, ena žaga in nekaj manjših hidrocentral s skupno proizvodnjo 10 milijonov kWh električne energije na leto.

Vlada nove države Malavi skuša sedaj razviti gospodarstvo svoje dežele in njeni napori so usmerjeni v to, da na eni strani pospeši razvoj kmetijstva kot osnovne panoge gospodarstva, na drugi strani pa da organizira eksploatacijo bogatih gozdov, ki zavzemajo skoraj petino državnega ozemlja, nadalje da začne z industrializacijo. Rudna bogastva sicer še niso povsem raziskana, toda nedavno so odkrili ležišča boksita, premoga in grafita.

Že v maju letos je vlada napovedala, da bo takoj po proglasitvi neodvisnosti ustanovila nacionalno banko, ki je zamišljena kot banka za izdajanje denarja, ki pa bo hkrati imela vlogo kreditnega zavoda. V določenih mejah bo ta banka prvenstveno kreditirala vladne programe za razvoj gospodarstva. Vlada je že začela s konkretnimi in praktičnimi koraki na tem področju. Z nekaterimi britanskimi, francoskimi in švicarskimi družbami je bil nedavno sklenjen sporazum za gradnjo velike hidrocentrale, ki bi morala biti dokončana leta 1966. Kot je bilo sporočeno, bo imela centrala tolikšno zmogljivost, da bo mogla kriti vse potrebe po elektriki v prihodnjih petnajstih letih.

E. MULAHUSIJIĆ

V Ljubljani je umrl prof. dr. Maks Samec

Predvčerajšnjim je v Ljubljani umrl prof. dr. Maks Samec. Z njegovo smrtjo je slovenska in jugoslovanska znanost izgubila velikega ustvarjalca. Pokojnik je bil namreč dolgo let redni profesor ljubljanskega vseučilišča, redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, upravnik kemičnega inštituta «Boris Kidrič» pri slovenski akademiji, dopisni član Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, član Leopoldinske karolinske akademije prirodoslovcev v Halleu v Nemčiji, častni član avstrijskega društva kemikov, predsednik jugoslovanske sekcije mednarodnega društva za radiobiologijo in hkrati sekcijski predsednik mednarodnega društva za radiobiologijo, itd.

Že sami gornji podatki nam vsaj posredno povedo, kolikšna osebnost je bil pokojnik. Prof. dr. Maks Samec se je rodil v Kamniku leta 1881, dokončal je filozofsko fakulteto na Dunaju in po dokončanih visokošolskih študijah postal profesor. Najprej je poučeval na Dunaju, nato pa je 1919. leta, ko je bila v Ljubljani ustanovljena slovenska univerza, postal prvi redni profesor na stolici za kemijo. Od tedaj je deloval tako kot pedagog na univerzi in s tem dajal svoji ožji in širši domovini nove in nove strokovnjake, na drugi strani pa se posvečal svojemu znanstvenemu delu, raziskovanjem na vseh mogočih področjih. Hkrati pa je veliko pisal in objavljal svoja strokovna dela v domačem in tujem strokovnem tisku. Objavil je vrsto znanstvenih del o škrobu, premogu, celulozi itd.

Njegova znanstvena dejavnost mu je prinesla veliko domačih in tujih priznanj. Med drugimi je dobil častno diplomo na mednarodni higienski razstavi v Parizu, častno medaljo univerze v Nancyju v Franciji, nagrado «Laura Leonardi» nemškega strokovnega združenja kemikov, medaljo A. W. Hoffmana nemškega kemijskega združenja, nadalje je še dobil odlikovanje združenja za pospeševanje žitaric v Nemčiji. Leta 1949 je dobil nagrado jugoslovanske zvezne načrtne komisije, leto pozneje pa Prešernovo nagrado. Jugoslovanski predsednik republike pa ga je odlikoval z visokim priznanjem — z Redom dela 1. stopnje.

Pravzaprav smo tu le navajali področja dela in razna priznanja, toda življenjsko delo pokojnega profesorja Maksa Samca je tako obsežno in bogato, da ga danes še niti ne moremo orisati, niti približno, še manj pa da bi se spuščali v globino, v temeljitost njegovih znanstvenih del, saj je bil znan kot velik iskalec, izviren mislec. Kot kemik se je specializiral na nekaj vprašanj in ta je raziskoval z vso njemu lastno temeljitostjo in s svojo vnemo je prihajal vedno do novih in novih odkritij in novih rezultatov. Bil pa je hkrati izredno širok tudi na svojem področju, kajti samo prelistavanje bibliografije njegovih del kaže obsežnost in raznovrstnost vprašanj in pojavov, ki so pritegovali njegovo pozornost. Od problemov svetlobe, do dolge vrste organsko kemičnih vprašanj, povsod je ustavil svoje pozorno oko, spraševal, poskušal, razreševal zapletena in še nerešena vprašanja. Skratka, bil je znanstvenik v pravem pomenu besede in slovenska ter z njo jugoslovanska znanost je z njegovo smrtjo izgubila res izrednega človeka.

D. F.

Zaključne razstave na slovenskih šolah

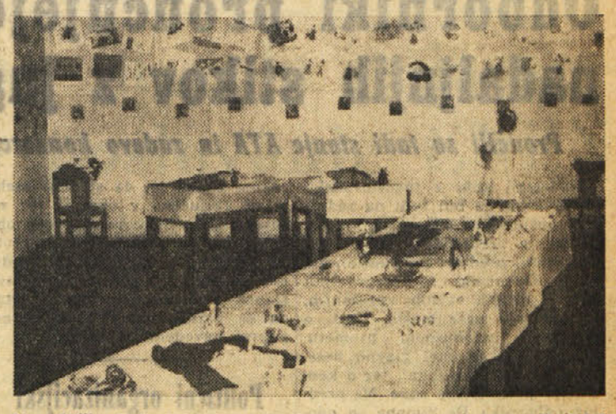

V zadnjih dneh letošnjega šolskega leta se je na slovenskih šolah zvrstila cela vrsta zaključnih prireditev in razstav. Danes bomo objavili nekaj slik z razstav. Na sliki razstava ročnih del in risb, ki so jo pripravili otroci nižjih razredov osnovne šole na Katinari

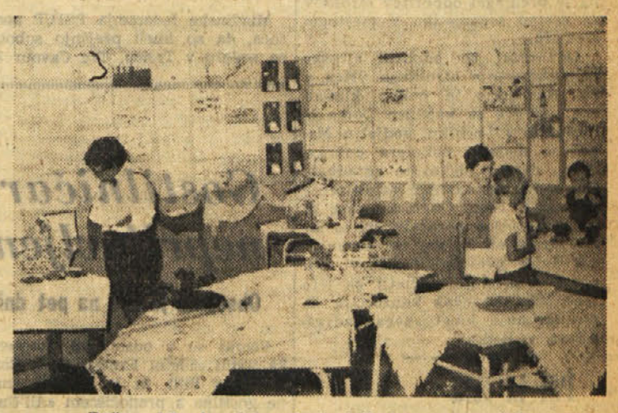

Ročna dela in risbe otrok dolinske osnovne šole

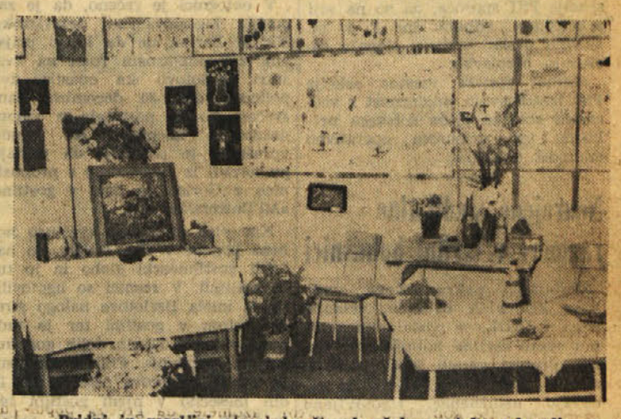

Pridni in marljivi otroci borštanske šole so tole pokazali

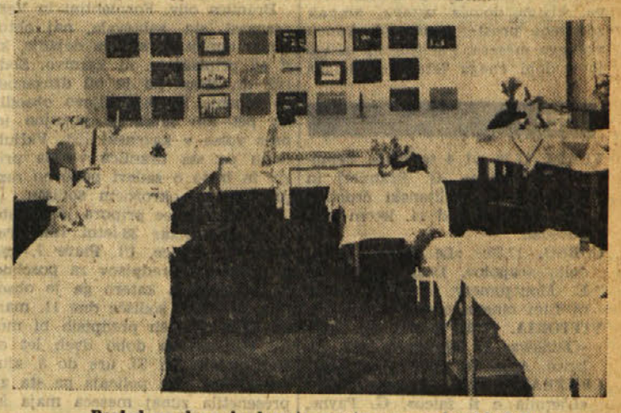

Pogled na lepo in bogato razstavo v rojanski šoli

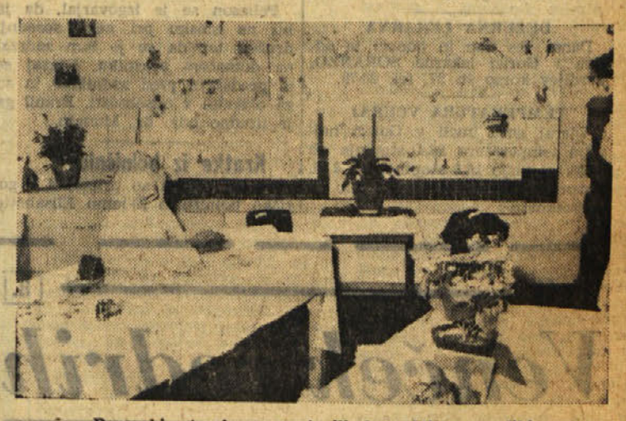

Bazovski otroci so razstavili, kar vidimo na sliki

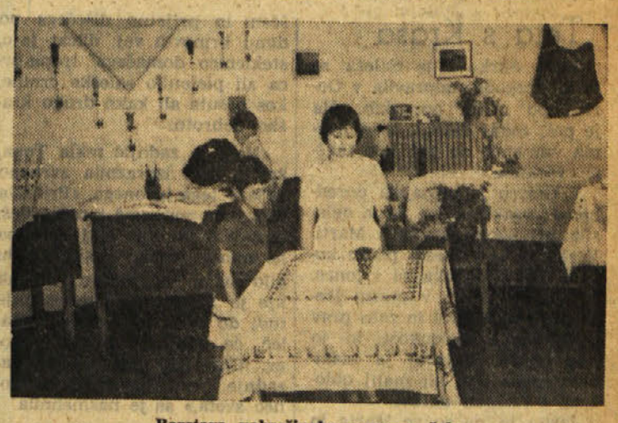

Razstava nabrežinske osnovne šole

ŠE OB PETDESETLETNICI SARAJEVSKEGA ATENTATA

Eden sarajevskih junakov - Čabrinović je živel tudi v Trstu

Kot stavec je bil zaposlen v tiskarni «Edinosti» Kako je «Edinost» na dva načina prikazala mladeniča, ki je bil «površen» in «prikupne zunanjosti»

Ko smo pred dnevi v štirih nadaljevanjih opisali priprave na sarajevski atentat, atentat sam in njegove naposredne posledice, smo večkrat omenili tudi Nedeljka Čabrinovića, ki je v «Mladi Bosni» sodeloval in bil kot odločen mladinec izbran, da z ročno bombo umori nadvojvodo Franca Ferdinanda. Kot smo tedaj povedali, je Čabrinović 28. junija 1914. ročno bombo tudi vrgel, vendar ni njegov podvig imel zaželenega uspeha in je šele Princip z dvema streloma iz samokresa napravil to, kar bi bil moral Čabrinović. Avstrijsko sodišče je Čabrinovića obsodilo na 20 let težke ječe. V Terezinu na Češkem pa je zdržal le do februarja 1916, ko je podlegel tbc. Ko že obujamo spomine na sarajevski atentat pred 50 leti in na junake tedanje dobe, ne bo odveč prikazati tudi sicer kratko, vendar pa značilno obdobje Čabrinovićevega življenja v našem mestu:

Tržaški dnevnik «Edinost» je 29. junija 1914 čez vso naslovno stran pod naslovom «Zločinski atentat na prestolonaslednika. Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand in njegova soproga vojvodinja Sofija Hohenburška mrtva», obširno poročal o sarajevskih dogodkih na Vidovdan 1914. leta. V navalu razburljivih in naglo potekajočih dogodkov niti uredništvo niti dopisniki tega lista niso utegnili spočetka pomisliti, da sta atentator Nedeljko Čabrinović in pa črkostavec istega imena, ki je bil med 3. aprilom in 4. oktobrom 1913. leta zaposlen v tiskarni lista «Edinost» ena in ista oseba. V poročilih iz kasnejših dni, ki so se poleg ostalega ukvarjala tudi s Čabrinovićevimi biografskimi podatki, ni «Edinost» nikjer omenila Čabrinovićeve zaposlitve v svoji tiskarni. Tako na primer piše dopis iz Sarajeva: «Prvi atentator, *Nedeljko Čabrinović* je star 21 let in sin gostilničarja Čabrinovića v Sarajevu. Bil je že v mladih letih skrajno malopriden. Ko je odrastel, je šel v Črno goro, kjer se je izuril v tiskarski obrti. Bil je strasten anarhist in obenem sindikalist in je bil zato izključen iz socialistične socialističnih pamfletov (tiskarski škrat op. M.B.) in odšel potem v Srbijo, kjer je dobil službo v raznih belgrajskih tiskarnah. Pred enim mesecem se je vrnil v Sarajevo, kjer je dobil službo v ‚Zadružni tiskarni'. Radi lenobe in malopridnega vedenja je bil pred kratkim iz imenovane tiskarne odpuščen. Od tega časa se je potikal po raznih gostilnah v mestu in v pijanosti baje ponovno izjavil, da že napravi svoje, ko pride prestolonaslednik v Sarajevo» (Edinost, 30. VI. 1914. štev.148).

Istega dne je «Edinost» prinesla še dopis iz Beograda, kjer je prav tako nanizanih nekaj Čabrinovićevih življenjepisnih podatkov: «Čabrinović, tipograf, je bil poznan anarhist in znan kot silno nemiren človek. Stanoval je še pred 20 dnevi v Belgradu, kamor je prišel po vojni in je bil uslužben v neki državni tiskarni. Pred svojim odhodom je izjavil, da gre v Trst, kjer bo dobil delo v neki novi tiskarni.»

V tistih dneh, ko je protislovansko in protisrbsko usmerjeni del avstrijske javnosti znatno povečal svojo gonjo v prid lastnim političnim ciljem, je po vsej verjetnosti kazalo uredništvu «Edinosti» previdneje molčati, kot pa s priznanjem, da je bil Čabrinović delavec v njeni tiskarni, nuditi, predvsem Slovanom sovražno razpoloženemu tisku oporo za še ostrejša klevetanja. Vendar pa tega dejstva le ni bilo mogoče dalje skrivati. Tako je že kmalu po atentatu tržaška policija poklicala na zaslišanje ravnatelja tiskarne «Edinosti» Ivana Miljavca, da bi podrobneje poročal o atentatorju Čabrinoviću. Po tem dogodku je spregovorila tudi «Edinost» v obširnem članku «Atentator Čabrinović v Trstu. Črkostavec v tiskarni ‚Edinost'» (Edinost, 9. VII. 1914, štev. 159) in priznala dejstvo, «na katero ne bi bili nikdar pomislili, kakor tudi nismo, ko smo toliko in tolikokrat pisali ime sarajevskega atentatorja, črkostavca *Nedeljka Čabrinovića*, da je bil namreč Čabrinović, nekaj časa zaposlen tudi v tiskarni ‚Edinosti'» Sramežljivo se je izgovarjala, češ, da je to bilo takrat ko se je list tiskal še v starih prostorih v «Narodnem domu» in zato je marsikaj ob preselitvi, «kar ni bilo v neposrednem stiku z našim listom, izginilo iz spomina.»

Čabrinović je bil začasno zaposlen; v času njegove zaposlitve je imela tiskarna mnogo dela s tiskanjem srbohrvatskega tiska in je potrebovala črkostavca, zlasti za cirilski črkopis. Ves čas svoje šestmesečne zaposlitve je prejemal najnižjo plačo, 42 kron mesečno. Ko je bilo delo, pri katerem je Čabrinović sodeloval, končano, mu je vodstvo tiskarne s 14 dnevnim odpovednim rokom odpovedalo službo 20. septembra. Tiskarno je zapustil 4. oktobra. Ker je bil zaposlen z drugimi opravili, pri tiskanju «Edinosti» ni sodeloval. Le ob ponedeljkih je priskočil na pomoč k tiskanju lista. Pri tem je napravil veliko napak, ker pač ni obvladal slovenskega jezika. Zaradi tega so se njegovi sodelavci potožili in izrekli, naj Čabrinović ne dela več pri postavljanju slovenskih tekstov. Bil je sploh za tiskarska dela zelo površno usposobljen in bi ga vodstvo tiskarne odpustilo, ko bi ne bil potreben za dovršitev dela, zaradi katerega je bil sprejet v službo.

O njegovem življenju pred prihodom v tiskarno «Edinosti» so njegovi delodajalci le malo vedeli. V Trst je prišel z Reke in to peš, ker ni imel denarja za vlak. Tiskarstva se je učil v Sarajevu. Z delavci v tiskarni se ni mnogo družil. Bil je mlad, ostali so bili starejši, ki «kakor je pač navada po tiskarnah, mlajše tovariše, posebno če le-ti ne kažejo popolne bistroumnosti, s katero se tudi Čabrinović ni odlikoval preveč, prav radi nekoliko «vlečejo». In tako je tudi v tiskarni «Edinosti». Čabrinović je marsikaterikrat, ko ga je zopet in zopet polomil, čul ne ravno žaljivo, pač pa kolikortoliko šaljivo izrečene besede: ‚Srbine tužni, potrpljaj oči!'»

Razumljivo, da je bila ta ocena Čabrinovića, črkostavca, prirejena za javno razpoloženje in avstrijsko cenzuro. Naslednje, na istem mestu zabeležene posebnosti in značilnosti Čabrinovićevega bivanja v Trstu, dajejo prijaznejši pogled na njegovo osebnost.

Bil je srednje visok, vitek, okroglega obraza, temnih las in oči. Nosil je brčice in bil dosti prikupne zunanjosti. Govorna napaka, ki jo je imel, je povzročala, da ga ob priložnostih, ko je živahno govoril, ni bilo mogoče razumeti. Kot povedano je z osebjem tiskarne le malo govoril, živel je sam zase. V tiskarno je prihajal zjutraj ob pol osmih, zvečer pa je odhajal ob šestih. Uredništva «Edinosti» ni nikoli prosil za katerikoli srbski ali hrvatski časnik, kot so to storili nekateri delavci, ki so izhajali iz tega jezikovnega območja. Poudarjal je, da je bosanski Srb. Stanoval je v Ulici sv. Marka štev. 16 pri nekem Antonu Besednjaku, za sobo mu je plačeval 3 krone na teden. Stanodajalec Besednjak je vedel povedati, da je Čabrinović mnogo bral, družil se je le z redkimi. Pozneje se je preselil v Ulico del Bosco in bival tu vse do odpovedi službe v tiskarni.

Neki njegov tiskarski tovariš je povedal, da mu je ob priliki Čabrinović plačal skodelico kave. Ker pa sta se kmalu po tem sporekla, mu je Čabrinović očital, da mu dolguje kavo. Po drugi strani pa je na istem mestu zabeleženo, da je bil Čabrinović dobrega srca. Delil je svoj zaslužek med tovariše, ki so prihajali iz juga in bili brez zaslužka. Izposojal si je denar da je brezposelnim tovarišem lahko tako pomagal. Tiskarske tovariše z juga je prenočeval na svojem stanovanju in jih hranil, vse dokler niso dobili dela oziroma podpore od tiskarske orrganizacije. Zelo rad je imel sestro, ki je bila učiteljiščnica. Oba sta bila sprta z očetom, ki ju je nekako odpodil od doma. Hranil je denar in ga pošiljal sestri. Veliko je trošil za nakup knjig in brošur. Večkrat je izjavljal, da je abstinent, ker je spoznal škodljivost pijače na primeru lastnega očeta. Tudi ni kadil.

Obširen popis Čabrinovičevega tržaškega življenja končuje «Edinost» s sledečim: «Iz teh kratkih črtic bi se dalo sklepati, da je bil Čabrinovič zelo blagega, nežnega srca, vendar pa silno razburljiv človek, ki ga je vsaka, tudi najmanjša resnična ali celo dozdevna krivica silno spekla, da je vse razkipelo v njem. In ta Čabrinović, ki so ga v Trstu vsi, ki so ga poznali, smatrali za precej eksaltiranega, toda vseskozi neškodljivega nedolžnega mladeniča, ta Čabrinović je bil tisti, ki je vrgel bombo proti prestolonasledniku. Kako je mogel priti tako daleč, nam je neumljivo.»

B. MARUŠIČ

Trst ima novo galerijo: «La Bora» v Ul. Malcanton

«Trst je mesto, ki posveča bolj malo pozornosti vprašanjem umetnosti in kulture. To stanje so ugotovile tudi važne osebnosti iz drugih italijanskih mest.» S temi nelaskavimi besedami se pričenja uvod kataloga otvoritvene razstave, ki jo prireja v Ulici Malcanton 14, nova galerija «La Bora». Potrebo po očiščujoči burji, ki naj razpiha megle kulturne brezbrižnosti pri nas, je občutila skupina šestih tržaških in štirih furlanskih slikarjev. Ti sedaj razstavljajo vsak po eno delo; povabili pa so tudi kiparja Mascherinija.

Z lastnimi sredstvi so uresničili nastanek nove galerije, kateri pa nameravajo dati širši okvir. Predvidevajo namreč še letos pokazati dela Picassa, Tomeje, Guidija, Sironija in Gottusa. Torej samo priznane napredno usmerjajoče mojstre, med katere prištevamo tudi prireditelje same.

Lojze Spacal nas seznanja tu s še nepoznanim delom, v sliko obarvanim lesom «Kraška dolina» znatno učinkovite globine prostora. Devetta je prisoten s tipično zanj barvnostjo pokrajine brez obzorja, ki je kot tiha pesem v jutru pred zoro. Sormeni je izredno stanoviten tudi tu: v olju «Kraške hiše» ostaja zvest svoji znani natančnosti in bogastvu podrobnosti. Ne tako pa Rosignano, ki nas preseneča po zasnovi in barvah podolgovatega olja v baru sedeče ženske. Ali so te apnenasto svetle barve morda že znak premišljenega umika iz njegovega vsem priljubljenega postimpresionističnega slikanja, ali pa morda samo priložnostno prilagojevanje izrazitejši naprednosti ostalih ,tega pri oceni tega dela še ne moremo trditi. Vendar pa se med razstavljalci Coletti kaže neizpremenjeno oblikovno pregleden v svoji sliki «Večer na deželi» in živahni Celiberti je takoj spoznaven v tihožitju «Zelena miza».

V tem se nekoliko razlikuje Zigaina, ki je v barvi in zasnovi sižeja sicer še stari Zigaina, vnaša pa v preplet korenin geometričnost oblik ozadja. Njegov rojak De Cillia je vedno odličen tudi v sedanjem podajanju Krasa.

Z grafiko je prisoten edinole Walcher v tisku z njemu lastno poustvaritvijo šopka cvetlic. Sta tu še Guaccijeva tempera «Salone» in majhen Mascherinijev bron. O njuni umetnosti pa bomo obširneje poročali prihodnjič, ker imata oba v teku osebni razstavi. Prvi v baru «Alcione», drugi pa v parku devinskega gradu. Zanimivo je, da namerava poživiti svoje kulturno delo galerija «La Bora» z izdajanjem mesečnika, kar bo po petnajstletnem premoru kratkega izhajanja revije «Vernice» pomemben dokaz optimizma v zvezi z novoustanovljeno pokrajino.

M. B.

RADIO-TELEVIZIJA

PETEK, 3. JULIJA 1964

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Sopek slovenskih; 11.45 Jug. orkestri in pevci; 12.15 Pomenek s poslušalkami; 12.30 Iz glasbenih sporedov; 13.30 S filmskih trakov; 17.00 Ansambel F. Russo; 17.20 Pesem in ples; 18.00 Bilo je nekoč...; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Romantične simfonije; 19.15 Radijska univerza; 19.30 Lahka glasba; 20.00 Šport; 20.30 Gospodarstvo in delo; 20.45 Slov. narodni motivi; 21.00 Operna glasba; v odmoru Znanost in tehnika; 22.15 Od valčkov do surfa.

Trst

12.00 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Problemi gledališča v Trstu; 14.10 Zborovsko petje; 14.30 Komorni koncert.

Koper

7.15 Glasba za dobro jutro; 8.00 Prenos RL; 12.00 in 12.50 Glasba po željah; 13.40 Zbor «Srečko Kosovel»; 14.00 Tri partiture; 14.30 Melodije; 15.30 Slov. narodne; 16.15 Pevci; 16.30 Jugoslavija v svetu; 16.40 Glasbena panorama; 17.40 Pisana glasba; 18.00 Prenos RL; 19.00 Ritmi; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba; 22.40 Kogojeve skladbe.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. morjih; 8.30 Jutranji pozdrav; 9.45 Popevke; 10.00 Operna antologija; 10.30 Roman: «Don Alessandro è tardi»; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.45 Skladbe za godala; 13.25 Dva glasova — en mikrofon; 14.55 Vreme; 15.15 Filmske in gledališke novosti; 15.30 Glasbeni karnet; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Program za najmlajše; 16.30 Cornelius in Haydn; 17.25 Straussove skladbe; 18.00 Iz Shakespearovega «Julija Cezarja»; 19.10 Oddaja za delavce; 20.30 Pasteurjevo življenje; 21.00 Simf. koncert.

II. program

8.00 Jutranja glasba; 8.40 Peppino Di Capri; 9.00 Ital. pentagram; 9.15 Ritmi; 10.40 Nove ital. pesmi; 12.00 Zvočni trak; 14.00 Pevci; 14.45 Za prijatelje plošč; Ital. pesmi; 15.35 Koncert v miniaturi; 16.00 Rapsodija; 17.05 Pesmi; 17.35 Mala enciklopedija; 18.35 Enotni razred; 19.05 Vaši izbranci; 19.50 Tour de France; 20.05 Ob koncu tedna; 21.05 Poletna doba; 21.40 Večerna glasba; 22.00 Jazz.

III. program

18.00 Španska kultura; 19.15 Ital. periodični tisk; 19.30 Koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Brahmsove skladbe; 21.20 Max Frisch; Rip van Winkle; 22.45 Hindemithove skladbe.

Slovenija

7.15 Od uverture do finala; 8.00 Napotki za turiste; 8.07 Zabavni ansambli; 8.35 Iz makedonske in srbske glasbe; 9.00 Pionirski tednik; 9.30 Madžarska glasba; 10.15 Češke godbe; 10.35 Naš podlistek; 10.55 Glasbena medigra; 11.00 Pozor, nimaš prednosti!; 12.05 Zabavna glasba; 12.25 Kar po domače; 13.30 Priporočajo vam; 14.05 Glasbeni avtomat; 15.15 Zabavna glasba; 15.45 «Dunajski dečki»; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Poletni sprehodi; 18.00 Aktualnosti; 18.10 Promenadni koncert; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 V studiu 14; 20.30 Zbor RT Beograd; 20.50 Arena za vittuoze; 21.15 Oddaja o morju; 22.10 Plesna glasba; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 J. Suk: Poletna pravljica.

Ital. televizija

14.00 Teniško prvenstvo v Wimbledonu; 18.00 Program za najmlajše; 20.15 Sportne vesti; 20.30 Dnevnik; 21.00 J. Alldridge: «L'arma gentile»; 22.35 Dokumentarij; 23.00 Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Salvador Dali; 22.15 Glasbeni program; 23.00 Tour de France.

Jug. televizija

14.00 Wimbledon: Tenis; 19.14 Objava dnevnega sporeda; 19.15 Obzornik; 19.30 Letujemo in raziskujemo — mladinska oddaja; 20.00 Dnevnik; 20.30 Propagandna oddaja; 20.45 Kinoteka; 22.15 Partizanska pesem; 22.45 Poročila.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Vse bo šlo tako, kot ste predvidevali, vendar večjih uspehov ne bo. V ljubezni veliko sreče.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Odlične perspektive, ki pa jih ne boste znali izkoristiti. Neutemeljen val ljubosumnosti.

DVOJCKA (od 21.5. do 22.6.) V poslovnem življenju majhen zastoj. Tudi v čustvenih zadevah ne bo vse najboljše.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Vse bo vam šlo kot namazano. Tudi dobiček bo obilen. Neka oseba bo nasproti vam hladna.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Neko delo, ki ga že dolgo vlečete, se bo srečno končalo. Bolj enostavni bodite z ljudmi, ki vas obkrožajo.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) V delu boste doživeli zadoščenja. Spori v družini, nove ljubezni izven nje.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Nove iniciative, tudi kakšna posrečena. Preveč se odtujujete družbi.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Ne bodite v strahu glede končnega uspeha. Nepričakovano srečanje bi znalo poživiti staro ljubezen.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Poslovni spor se bo ugladil z ustreznimi uspehi. V družini lepa harmonija.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) S spretnostjo se boste izognili večjim težavam. Nerazpoloženje še ne pomeni, da je kaj narobe.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Vsestranska dejavnost in veliko uspehov. Naj vam poteze diktira razum in ne srce.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Delo sicer ne bo šlo gladko, zato pa bo zadoščenje še večje. Majhen, toda neprijeten spor v družini.

Goriško-beneški dnevnik

DREVI V GORICI OBČINSKA SEJA

Odborniki proučujejo možnost nadaljnjih stikov z jug. oblastmi

Proučili so tudi stanje ATA in zadevo konzorcija industrijske cone

Nadaljnji stiki z jugoslovanskimi oblastmi so bili tudi na zadnji seji občinskega odbora v Gorici, kateri je predsedoval župan dr. Gallarotti, predmet živahne obravnave. Odborniki so razpravljali tudi o drugih važnih vprašanjih, ki zadevajo naše mesto, zlasti o mestnem avtobusnem prometu, pri katerem je imel glavno besedo odbornik Martellani, ter o konzorciju industrijske cone. Na predlog odbornika De Simona so odobrili nove tarife o zasedbi javnega prostora, na predlog odbornika Agatija so razpravljali o personalnih zadevah, odbornik Moise pa je predlagal odobritev stroškov za cestno segnaletiko v mestnem središču.

Odborniki so odobrili stroške za vzdrževanje otroškega vrtca v Ul. Randaccio in nakup klimatske naprave za kapelico Doma onemoglih v Ločniku; podjetju Macuz so dodelili nekatera popravljalna dela v občinskih zgradbah. Ob koncu so odobrili asfaltiranje občinskih cest. Občinski svet se bo, kakor smo poročali, znova sestal drevi ob 21. uri ter obravnaval poleg personalnih zadev tudi obračun mestnih podjetij za leto 1963 ter prispevek konzorciju za pospeševanje kmetijskega zadružništva v Brdih.

PSI in šola

Tiskovni urad goriške mestne sekcije PSI sporoča, da so na seji sekcijskega odbora dne 1. t. m. sklenili poslati vodstvu starnke naslednjo brzojavko:

«Odbor goriške mestne sekcije PSI izraža svojo solidarnost z vodstvom stranke glede šolskega problema ter priporoča operativno enotnost stranke».

Neurejene sindikalne razmere v civilni bolnišnici

Tajništvo pokrajinskega sindikata krajevnih ustanov, včlanjenega v CGIL, je poslalo upravnemu svetu civilne bolnišnice v Gorici protest zaradi kršenja zakonov in pogodbenih določil, ki zadevajo uslužbence. Ugotovljeno je, da začasno nameščene osebe nimajo tedenskega prostega dneva, ki ga določa ustava, ampak združene proste dneve ob koncu vsakega meseca. Počitnic ne uživajo v dobi enega leta, kot določa zakon; znano je, da strežno osebje ni vključeno v organik ter se sprejema na delo na določeno obdobje, kar je prav tako v nasprotju z zakonom. Pokrajinski sindikat zahteva v svojem pismu sestanek s člani upravnega sveta, da se pošče zadovoljiva rešitev poprej navedenih vprašanj.

Politični organizacijski shod mladinske federacije PSIUP

Mladinska federacija PSIUP sporoča, da so imeli prejšnjo soboto na sedežu v Tržiču, Trg Cavour 3, politično organizacijski shod mladinske federacije, ki ga je otvoril pokrajinski tajnik Rinaldo Rizzi. Poročal je o dosedanjem delu ter o stikih, ki jih namerava mladinska federacija PSIUP imeti z drugimi mladinskimi, političnimi, sindikalnimi, dijaškimi in kulturnimi gibanji.

K besedi se je priglasil tudi Giuseppe Pupillo, vsedržavni tajnik mladinske federacije, ki je opisal politične in organizacijske stike med mladinsko federacijo in stranko ter navedel najboljše izkušnje, ki so jih imeli v nekaterih krajih države. Obravnavali so nadalje politična in organizacijska vprašanja, med katerimi so posvetili posebno pozornost vprašanjem slovenske manjšine.

PUSTOLOVŠČINA DVEH MLADOLETNIKOV

Hoteč pobegniti policiji sta se prevrnila z ukradenim avtom

Svoje potovanje sta zaključila v goriški bolnišnici, potem ko sta pobegnila iz poboljševalnice v Vidmu

Iz zavoda «Immacolata» v Vidmu, ki velja za nekakšno poboljševalnico, sta v sredo popoldne pobegnila dva mladoletna gojenca, in sicer 15-letni Z.R. in 17-letni D.I. Na svojem begu po Ul. Prachiusa sta pred hišo št. 32 opazila avto Fiat 500 C, se ga polastila in se odpeljala po državni cesti proti Gorici.

Pri kraju S. Giovanni ju je srečala izvidnica cestne policije in ju hotela ustaviti. Mlada pustolovca pa se nista zmenila za «alt», ampak sta dirjala dalje. Policija je sporočila drugim izvidnicam, naj ju ustavijo in v resnici so jima pri Villanovi blizu Farre zaprli pot. Da bi se izognila policiji sta improvizirana šoferja zavozila s ceste. Pri tem pa se je vozilo prekucnilo in oba sta bila ranjena.

Odpeljali so ju v civilno bolnišnico v Gorici, kjer so Z.R. ugotovili rano in udarec na čelu ter ga pridržali za 10 dni na zdravljenju. Huje jo je izkupil D.I., ki ima rano na čelu ter morda zlomljeno tudi kakšno rebro na desni strani. V bolnišnici bo ostal 25 dni.

Zapisnik o nesreči je sestavila cestna policija, ki je tudi vrnila ukradeni avto njegovemu lastniku Sergiu Durazzanu iz Vidma, Ul. Prachiusa 32. Oba mladoletnika pa bodo prijavili sodišču in ju vrnili v zavod.

Vozni red vlakov

ODHODI

Proti TRSTU: 0.17 (D), 5.42 (A), 6.42 (A), 7.39 (D), 8.07 (A), 8.29 (D), 11.07 (A), 14.02 (A), 16.32 (A), 18.15 (DD), 18.44 (A), 20.11 (A), 21.37 (A), 22.06 (D), 22.56 (DD) *).

Proti VIDMU: 4.28 (A), 6.24 (A), 6.57 (D), 7.26 (A), 8.06 (D), 10.52 (A), 13 (D), 13.43 (A), 14.38 (DD)**), 15.38 (A), 17.30 (A), 18.45 (A), 19.57 (D), 21.01 (A). 21.36 (D), 22.55 (A).

V JUGOSLAVIJO (Nova Gorica): 8.33 (A), 14.04 (A), 20.15 (A).

PRIHODI

Iz TRSTA: 4.27 (A), 6.21 (A), 6.55 (D), 7.24 (A), 8.05 (D), 10.49 (A), 12.59 (D), 13.38 (A), 14.37 (DD), 15.36 (A), 17,27 (A), 18.41 (A), 19.55 (D), 20.57 (A), 21.35 (D) 22.54 (A).

Iz VIDMA: 0.16 (D), 5.40 (A), 6.40 (A), 7.37 (D), 8.02 (A), 8.27 (D), 11.05 (A), 13.59 (A), 16.30 (A), 18.13 (DD), 18.42 (A), 20.09 (A), 21.34 (A), 22.02 (D), 22.53 (DD).

Iz JUGOSLAVIJE (Nova Gorica): 9.44 (A), 15.22 (A), 21.25 (A).

A — potniški vlak; D — brzovlak; DD — ekspresni vlak.

*) Vozi ob nedeljah od 21. junija do 13. septembra 1964 in od 13. decembra 1964 do 21. februarja 1965.

**) Vozi ob sobotah od 20. junija do 19. septembra in od 12. decembra 1964 do 14. avgusta 1965.

IZPRED OKRAJNEGA SODIŠČA

Gostilničarka na Travniku zaposlila neprijavljeno jugoslovansko natakarico

Obsojena je bila na pet dni pripora pogojno - Policijski nadzorovanec je bil ponoči zunaj

Včeraj so v odsotnosti obtoženke sodili 55-letni Ernesti Pavli Batti, vdovi Filli, ki je lastnica znane gostilne s prenočiščem «All'Università» na Travniku.

V obtožnici je rečeno, da je zaposlila jugoslovansko državljanko Marijo Berlot, ne da bi jo prijavila v predpisanem roku na kvesturi. Berlotovo sta opazila dva policista dne 30. decembra lani zvečer, ko je postregla z vinom nekaterim klientom. Na njuno vprašanje je priznala, da prihaja po navadi iz Jugoslavije s propustnico v Gorico na delo v gostilno «All'Università».

Ker niso dobili na kvesturo nobene prijave v tem smislu, so naložili gostilničarki globo in jo tudi zaslišali. V resnici so ugotovili, da je imela Berlotova nalogo streči gostom v gostilni ter je tudi pomagala pri hišnih delih gostilničarkini nečakinji. Filli je pojasnila, da je Berlotova ostajala po 12 dni mesečno v njeni gostilni ter je odšla vsake tri dni na mejni blok za obnovo dovoljenja.

Branilca odv. Formentini in Ver. zegnassi sta zahtevala, naj obtoženko oprostijo, ker da dejanje, ki ji ga pripisujejo, ni kaznivo. Sodnik dr. Bassi pa je bil drugačnega mnenja in je Fillijevo obsodil na pet dni aretacije pogojno in brez vpisa v kazenski list. Vkljub temu pa sta branilca vložila priziv in bodo o zadevi ponovno razpravljali na okrožnem sodišču.

Na tri mesece pripora je bil obsojen soboslikar 38-letni Italo Pelizzon iz Gorice, Ul. Piave 7, ker ni spoštoval predpisov za posebno nadzorstvo, na katero ga je obsodilo kazensko sodišče dne 11. marca letos. Po teh predpisih bi moral Pelizzon za dobo dveh let ostati ponoči od 23. ure do 6. zjutraj doma. Dva policaja pa sta ga presenetila zunaj meseca maja še ob 23.40.

Pelizzon se je izgovarjal, da je bil na obisku pri neki sosednji družini ter da se je tam zadržal na domačem prazniku. Včeraj se ni predstavil pred sodnikom in so ga obsodili v odsotnosti. Branil ga je uradno odv. dr. Munafo.

Kratke iz bolnišnice

Včeraj ponoči so pripeljali v goriško bolnišnico 28-letno Elisabetto De Biasi iz Gorice, na Korzu Italia 44, ki se je pri padcu na domu poškodovala na desnem stegnu. Nudili so ji prvo pomoč s prognozo okrevanja v 10 dneh.

Popoldne ob 15.40 se je zatekel po pomoč v bolnišnico 16-letni Giorgio Pelesson iz Gorice, Ul. Piave 13, ki je po poklicu tapetnik ter se je malo prej ranil na zadnjici, ko je hotel skočiti skozi okno. Nudili so mu prvo pomoč; okreval bo v nekaj dneh.

Ker je počila zračnica je avto zavozil s ceste

Včeraj dopoldne okrog 9. ure se je peljal 64-letni Armando Romitelli, doma iz Gorice Ul. Caprin 21, s svojo ženo 63-letno Roso Romitelli z avtom NSU Prinz iz Gorice proti Gradiški. Ko je privozil do km 6,8 na Majnici, je nepričakovano počila zračnica na zadnjem kolesu; šofer je izgubil kontrolo nad vozilom ter zavozil s ceste v cementne cevi pri podjetju «Beton press» na Majnici. Pri tem sta se oba zakonca poškodovala. Z avtom Zelenega križa so ju odpeljali v goriško civilno bolnišnico. Pri pregledu so zdravniki Romitelliju ugotovili rano na čelu ter so ga pridržali za 10 dni na zdravljenju. Žena pa se je udarila v glavo ter poškodovala po obrazu in drugod po telesu, ter bo ostala v bolnišnici 20 dni.

Zapisnik o nesreči so napravili karabinerji iz Ločnika. Na vozilu so ugotovili za 150 tisoč lir škode.

Nezgoda mopedista iz Dola v Gorici

Včeraj zjutraj okrog 8. ure se je peljal 63-letni Ivan Gorjan, doma iz Dola št. 26, s svojim mopedom po Ul. Leopardi proti Ul. Pascoli. Na križišču z Ul. Casale pa je privozil iz Ul. Leoni svoj Fiat 600 40-letni Rodolfo Marega iz Moše in prav na križišču sta obe vozili trčili skupaj.

Na slabšem je bil seveda mopedist, ki so ga morali odpeljati v goriško bolnišnico, kjer so mu ugotovili udarec na glavi in rano na čelu ter so ga pridržali za 15 dni na zdravljenju.

Zapisnik o nesreči so napravili karabinerji iz Gorice in ugotovili precejšnjo škodo na mopedu.

Mejni promet pri Stupici

Po podatkih obmejnih organov na mejnem prehodu pri Stupici v Beneški Sloveniji so na tem prehodu zabeležili v preteklem juniju 4030 prehodov s potnimi listi. Od tega je bilo 1833 italijanskih in 2197 tujih državljanov. Z italijanskim avtobusom iz Cedada se je peljalo na drugo stran 205 potnikov, z jugoslovanskim iz Tolmina pa 1116 potnikov. K temu je treba seveda prišteti še osebni promet s propustnicami, ki je še znatno večji.

Odhod avtobusov iz Števerjana v Longarone

Prosvetno društvo «Briški grič» iz Števerjana, ki organizira v nedeljo 5. julija avtobusni izlet v Longarone, sporoča vsem udeležencem, da odhajata avtobusa ob 4.45 zjutraj z Dvora proti Bukovju ter skozi Grojno. Priporoča se točnost.

Danes bodo v Štandrežu pokopali Mihaela Skapina

Po daljšem bolehanju je včeraj ponoči umrl v goriški civilni bolnišnici 71-letni Mihael Skapin iz Štandreža, Ul. Piemonte Reale 6. Pogreb bo danes 3. julija popoldne ob 16. uri iz mrtvašnice v civilni bolnišnici v Gorici na pokopališče v Štandrežu.

Pokojnik je bil trgovec z zelenjavo ter jo je s tovornikom prevažal v Trst, kakor dela precej štandreških trgovcev. Po rodu je bil iz okolice Trsta ter se je priselil v Štandrež pred 29 leti. Z ženo, ki je iz Brd, sta vzgojila sina in hčerko, ki živita na domu. Bil je zaveden Slovenec in iskreno je v tem duhu vzgajal tudi svoje otroke. Znanci in prijatelji izrekajo družini iskreno sožalje, pokojniku, ki je bil med drugim tudi naročnik našega lista, pa naj bo miren počitek v domači zemlji.

Šport šport šport

V 11. ETAPI TOURA DE FRANCE

V Montpellieru druga zmaga mladega Belgijca Selsa

V amaterskem Touru rumena majica za Španca Garcio

MONTPELLIER, 2. — Današnjo etapo, 11. po vrsti, Tour de France, so favoriti za končno zmago in predvsem Anquetil izrabili za počitek. Popolnoma razumljivo, saj kolesarje čakajo še najtežji vzponi čez Pireneje, kjer sicer ne bo padla odločitev, vendar bo brez dvoma izrečena glavna beseda. Brez dvoma bodo tu najbolj razburljivi napadi in protinapadi. Španec Bahamontes vztraja pri trditvi, da bo tudi na Pirenejih napadel brez usmiljenja, Poulidor pa prisega, da bo do zaključka skušal ogrožati Anquetilu zmago. Voditelja obeh ekip Geminiani in Magne pa trdita, da bosta njuna «asa», to je Anquetil in Poulidor, zasedla v Parizu prvo mesto v lestvici.

Na cilju 11. etape Tollone - Montpellier (250 km):

1. SELS (Belg.) 6.49'28", z odbitkom 6.48'28"
2. Wright (VB) 6.49'28", z odbitkom 6.48'58"
3. Janssen (Hol.)
4. Graczyk (Fr.)
5. De Cabooter (Belg.) itd.

SPLOŠNA LESTVICA

1. GROUSSARD (Fr.) 67.20'18"
2. Anquetil (Fr.) 67.21'29"
3. Poulidor (Fr.) 67.22'00"
4. Bahamontes (Sp.) 67.23'22"
5. Anglade (Fr.) 67.23'23"
6. Altig (Nem.) 67.24'30"
7. Foucher (Fr.) 67.24'34"
8. Junkermann (Nem.) 67.25'34"
9. Simpson (VB) 67.25'47"
10. G. Desmet I. (Belg.) 67.26'21", 11. Lebaube (Fr.) 67.26'44", 12. Martin (Sp.) 67.27'44", 13. Manzaneque (Sp.) 67.29'00", 14. Novales (Fr.) 67.29'57", 15. Adorni (It.) 67 ur 31'31", 16. Duez (Fr.) 67.33'30", 17. Desmet (Belg.) 67.33'33", 18. Pauwels (Belg.) 67.33'51", 19. Pambianco (It.) 67.33'55", 20. Kunde (Nem.) 67.34'14" itd.

* * *

Amaterski Tour ima drugega leaderja. Italijan Gimondi je moral danes prepustiti rumeno majico Spancu Garciji. Zmaga je sicer pripadla Luksemburžanu Schlecku, ki se je pet km pred ciljem pridružil bežeči skupini, katero je ob zaključku etape pustil na cedilu in zabeležil prvi etapni uspeh. Danes je vročina prevarila številne kolesarje, katerih največji sovražnik je bila žeja.

Največ uspeha so dosegli Španci, ki vodijo v ekipni konkurenci in tudi v lestvici za gorsko nagrado. Kar pa tik pred Pireneji ni slabo. Italijani se v glavnem zanašajo na Gimondija, ki spominja na Coppija, a ta kolesar je moral danes za razliko 6" prepustiti znak najboljšega predstavniku Španije.

Na cilju II. etape Bandol - Montpellier (233.500 km):

1. SCHLECH (Luks.) 6.22'41", z odbitkom 6.22'11"
2. Garcia (Sp.) 6.22'42", z odbitkom 6.22'27"
3. Becker (Polj.) 6.22'50"
4. Mendiburu (Sp.) 6.23'12"
5. Gimondi (It.)
6. Tous (Sp.)
7. Aimar (Fr.)
8. Kudra (Polj.)
9. Kozlowski (Polj.) 6.23'16"
10. Spruyt (Belg.) 6.23'29", 11. Peters (Hol.) 6.23'37", 12. Chappe (Fr.) 6.23'41", 13. Perkins (VB) 6.23'47".

SPLOŠNA LESTVICA

1. GARCIA (Sp.) 10.29'22"
2. Gimondi (It.) 10.29'28"
3. Mendiburu (Sp.) 10.29'43"
4. Tous (Sp.) 10.29'58"
5. Chappe (Fr.) 10.30'27"
6. Beker (Polj.) z zaost. 1'37"
7. Spruyt (Belg.) 3'16"
8. Perkins (VB) 3'18"
9. Aimar (Fr.) 3'26"
10. Schleck (Luks.) 3'33" 11. Kozlowski (Polj.) 4'01", 12. Kudra (Polj.) 4'34" itd.

MEDNARODNI TENIŠKI TURNIR V TRSTU

Prva uspešna nastopa Tacchinija in Maggija

Grmovšek, Baloh in Skuljeva izpadli

Končno so danes stopili na igrišče tudi glavni favoriti tržaškega teniškega mednarodnega turnirja. Najbolj pričakovana sta bila nastopa Tacchinija in Maggija. Prvi, ki je letos branil italijanske barve v tekmovanju za Davisov pokal, je imel v prvi tekmi za nasprotnika Nemca Schnaubelta, ki se je bil do sedaj dobro izkazal, a se ni mogel uspešno upirati Italijanu. V prvem setu je sploh kazalo, da bo Italijan doživel katastrofo, saj ga je nasprotnikov servis kolikor toliko izenačen, v drugem pa Nemec sploh ni prišel do točke. Težji posel je imel Maggi, čigar nasprotnik je bil mladi Američan Reese. V prvem setu je sploh kazalo, da bo Italijan doživel katastrofo, saj ga je nasprotnikov servis popolnoma strl, poleg tega pa je bil Reese dosti hitrejši. V nadaljevanju pa se je Maggi zbral in njegova izkušenost mu je dovolila premagati nasprotnika.

Maioli, drugi italijanski mladinec, ki je letos igral v Davisovem pokalu, je imel kot nasprotnika močnega Ebnerja. Ta pa je bil še truden zaradi jutranjega spopada z nevarnim Avstrijcem Stieflerjem, in to se je pokazalo med tekmo: Maioli je tako zmagal brez posebnih težav.

Jugoslovanska predstavnika Grmovšek in Baloh sta izpadla. Grmovška je premagal Palmieri, Baloha pa P. Gradischnig.

V ženski konkurenci je jugoslovanka Skulj izgubila proti Monamijevi, v mešanih parih pa sta Baloh in Stojičeva klonila paru Reese-Gobbo.

IZIDI:

Tacchini - Schnaubelt 6:3, 6:0; Maggi - Reese 2:6, 6:2, 6:2; Maioli - Ebner 6:2, 6:4; Gradischnig - Baloh 6:3, 6:4; Pirro - Pellegrini 6:3, 6:1; Palmieri - Grmovšek 8:6, 6:2; Valerio-Valenti 6:3, 6:2; Gradischnig H.-Sain 6:3, 6:0; Rodriguez - Bodo p.f.; Gradischnig P. - Leva 6:2, 6:3.

Ženske: Perna Gr. - Merciai 6:1, 6:4; Monami - Koutny 6:1, 6:3; Perna - Fohr p.f.; Monami - Skulj 6:4, 6:3, 6:4; Migliori - Perna 6:1, 8:6.

U. K.

TENIS V WIMBLEDONU

LONDON, 2. — Danes sta bili obe polfinalni tekmi posameznic za naslov wimbledonske prvakinje 1964. V prvem dvoboju je Avstralka Margaret Smith premagala Američanko Jean Moffit 6:3, 6:4, v drugi pa se je Brazilki Marijti Bueno posrečilo izločiti Avstralko Lesley Turner 3:6, 6:4, 6:4. V finalu, ki bo pojutrišnjem, se bosta spoprijeli Avstralka Smith in predstavnica Brazilije Bueno.

* * *

RIM, 2. — Italija in ZDA bosta nastopili po formuli Davisovega pokala 9., 10. in 11. t. m. v Florenci.

To je nocoj javilo vodstvo italijanske teniške zveze, ki ibo v prihodnjih dneh določilo reprezentante.

Izvedelo se je, da bosta za ZDA nastopila zmagovalec Wimbledona 1963 in letošnji polfinalist McKinley in Froehling.

BOKS

KJOBENHAVEN, 2. — Madžar Laszlo Papp je nocoj premagal s k. o. v četrti rundi Danca Chrisa Christensena in je tako ohranil naslov evropskega prvaka srednje kategorije.

PLAVANJE

TRST, 2. — Tržaška plavalna reprezentanca, v kateri bodo tudi «plavi» Pier Paolo Spangaro, Anna Maria Cecchi in Violetta Passagnoli, bo 5. in 6. t. m. nastopila na Dunaju, kjer bo drugi troboj Dunaj - Trst - Ljubljana. Dan kasneje bodo Tržačani nastopili v Gradcu.

NOGOMET

LONDON, 2. — Madžarska, ki je kot prva tuja reprezentanca premagala Anglijo (1954. leta 6:3) na njenih tleh, bo ponovno nastopila prihodnje leto v Wembleyu. Ta tekma je na sporedu srečanj angleške reprezentance, ki je za prihodnje leto naslednji:

5. maja v Wembleyu
ANGLIJA - MADŽARSKA
9. maja v Beogradu
JUGOSLAVIJA - ANGLIJA
12. maja
ZAHODNA NEMČIJA - ANGLIJA
16. maja v Stockholmu
ŠVEDSKA - ANGLIJA

Š Z BOR

ATLETIKA

Vodstvo sekcije sporoča, da bo v nedeljo 5. t. m. ob 10. uri na občinskem stadionu Valmaura sestanek članov za taborjenje v Rovinju. Zaželena je polna udeležba vseh članov.

XVIII. olimpiada - Tokio 1964

Še enkrat je neka mednarodna organizacija sklenila poslužiti se genialnih ustvarjalnih sposobnosti italijanskih kiparjev za kovanje URADNE KOLAJNE, ki naj spominja na to veliko športno prireditev.

S tem da je organizacijski odbor tokijskih olimpijskih iger sklenil poveriti družbi NUMISMATICA ITALIANA izključno pravico do kovanja in razdeljevanja URADNE KOLAJNE, je hotel priznati naši Družbi zasluge za veliki zgodovinsko-socialni prispevek tako ob priliki rimske olimpiade kakor ob drugih uradnih izdajah kolajn, katerih največjo zbirko ima prav naša Družba.

Skulpturo, delo prof. FRANCA FOSSE, so izbrali po strogi selekciji med deli številnih umetnikov.

Kolajna predstavlja na čelni strani:

Uradni simbol XVIII. olimpiade v Tokiu s petimi obroči ter nosi v angleščini in japonščini napis «XVIII. OLIMPIJSKE IGRE».

Zadnja stran pa predstavlja skladno spojitev raznih elementov, spričo katerih je kolajna res popolna.

Te sestavine so:

1. Stilizirani grški kapitli, vgravirani na oboku kolajne, ki predstavljajo prvo olimpiado (Stara Grška).

2. «TORI» vrata šintoističnih templjev — najstarejše japonske vere — predstavljajo Japonsko.

3. Kvadriga, ki jasno poudarja pomen športa.

4. Bakla v rokah atleta, ki je simbol olimpiade vobče.

A. R. 8.

Venček vedrih

Teta s Krasa

Tona Skrkova iz Saleža se je navsezgodaj odpravila v Gorico po nekih opravkih. Šla je peš, zakaj takrat, med dvema vojnama, so pač bile takšne razmere.

V Gorico je prihajala poredkoma; vsakikrat pa se je oglasila pri svoji nečakinji Marti. Vsakič ji je prinesla polno košaro tega in onega za v lonec. Vedela je, da je v mestu treba prav vse kupiti in zato prav pride vsaka malenkost, ki jo kdo podari. Zatorej je vsakikrat prišla bolj ali manj obložena z raznimi darovi.

Jasno je, da so se Marta in njeni vselej razveselili njenega obiska. Kar zijali so, ko je razkladala iz velike košare cel tovor najrazličnejših dobrot. Včasih je prinesla piščanca ali kokoš, veliko kepo surovega masla, nekaj kil bele moke, veliko zagozdo slanine ali svinjskega plečeta, prekajenega v dimniku nad domačim ognjiščem in prijetno dišečega po dimu brinovih vej, ducat jajc, steklenico domačega tropinovca ali pletenko saleške črnine, kos pršuta ali kako drugo kraško dobroto.

«Na!» je zadnjič rekla Tona, ko je spet izpraznila zvrhano košaro tega in onega. «Prinesla sem, kar sem pač mogla. Veš, noge me zmerom bolj bole, pa ne morem veliko nositi. Ko bi bilo blizu, ne rečem, ampak kje je Salež! Nu, navsezadnje tudi do tu ni tako strašno daleč, če ima človek dobre noge. Cipi-capi, cipi-cap in nazadnje pricapljaš tudi na konec sveta,» se je nasmehnila.

«Oh, teta, saj ni bilo treba prinesti ničl» je rekla Marta.

«Ne morem priti praznih rok, ko pa dobro vem, kako se živi v mestu. Če nimaš tega» — Tereza je pomencala palec ob kazalec, da bi ponazorila pojem za denar — «ne moreš živeti v mestu, kjer moraš prav vse kupiti. Le vzemi in lepo po spravi, ti bo že vse prav prišlo.»

«Preveč se vsakikrat oškodujete, teta. Saj lahko pridete, ne da bi kaj prinesli, zastran tega nam ne boste nič manj dobrodošli,» je rekla Marta, medtem ko je hitela spravljati v shrambo, kar je prinesla Tona.

«Že, že; ampak jaz ne morem priti k tebi, ne da bi ti prinesla vsaj kaj malega.»

«Ne vem, kdaj in kako vam bomo povrnili vse te dobrote, za katere smo vam sicer zelo hvaležni, teta.»

«Eh, kaj bi tisto!» je Tona zamahnila z zgarano desnico.

«Res mi je nerodno, ker samo sprejemamo od vas stvari, ki jih stežka pridelate in sami potrebujete.»

«Pusti to!» je rekla Tona. «Dokler bom mogla priti do tu, ne bom nikoli prišla praznih rok.»

Pa vendar je tokrat šla v Gorico brez košare.

Prejšnji dan pod večer se je pri njej oglasil njen bratranec iz Trsta. Bil je po opravkih v Tržiču, potem pa je z lastnim avtom zavil v Salež.

Že trideset let je Tone Škrk živel v Trstu. Ko se je tam izučil za čevljarja, si je s časom uredil lastno delavnico, kasneje pa je odprl trgovino s čevlji. V teku let je obogatel, se, kakor mnogi Kraševci, potržačanil in se pisal Antonio Scherchi.

Kdaj pa kdaj je s svojo družino prišel v Salež na izlet, ali bolje rečeno, na brezplačno požrtijo k svojim sorodnikom. Toda najraje se je ustavljal pri Toni. Ta je vsakikrat sprejela njega in njegovo družino kakor najdražje svojce ter jih pogostila z vsem najboljšim, kar je premogla. Bratranec, ki je bil zelo skop, ji ni nikoli plačal ali se drugače odškodoval za njeno gostoljubnost. Samo enkrat ji je podaril par malovrednih sandal. Ona pa mu ni zamerila. Takšen je pač svet, si je rekla, vsakokrat bogatejša za eno izkušnjo, ki je potrjevala resničnost starega rekla: Žlahta — raztrgana plahta.

Taki plahti pa je bila še posebej podobna njega tržaška in potržačena žlahta. Zmerom so ti ljudje bili mojstri v zastonjkarstvu in taki ostanejo, se je Tona nasmehnila sama pri sebi.

No, ko je bratranec prej ta dan odhajal, mu je dala, kar je bila pripravila, da ponese Marti. Ker pa ni imela več ne masla ne jajc ne kaj drugega primernega, da bi ji ponesla, je odšla na pot praznih rok.

Ko je uredila svoje opravke, je bilo že pozno popoldne. Noge so jo že tako bolele, da se ji ni prav nič ljubilo, da bi hodila domov, pa je zavila k Marti.

Ko je trudoma prilezla v tretje nadstropje, je pozvonila pri vratih, na katerih je bil prilepljen listek z napisom: Alessandro Bianchi.

Malo nato je odprla vrata dvaintridesetletna ženska, čedne vnanjosti in skrbno urejene pričeske. Marta.

«Ooo, teta!» je vzradoščeno vzkliknila. Istočasno pa ji je pogled samohotno ušel tja, kjer je po navadi visela velika košara. Zdaj pa ni viselo tam nič. Mahoma je ugasnil prijazen smehljaj, ki ga je porodil prvi pogled na teto, in Marta je naredila obraz, ko da bi ga bil obrizgnil sifonski curek.

«Le vstopite, le!» je nekam kislo povabila teto.

Tona ji je sledila v kuhinjo.

«Ali ste spet prišli po opravkih?» je vprašala Marta brez zanimanja.

«Ja,» je odvrnila Tona in počasi sedla na stol. Zatem je kot v opravičilo rekla: «Veš, Marta, prišlo je nekaj vmes, da nisem prinesla nič....»

«Oh, kdo vas pa po čem vprašuje, teta!» je vzkliknila nečakinja nejevoljno.

Tona je hotela povedati, zakaj ni prinesla nič, pa se je premislila.

«Hm,» je pomislila, «druge krati ni bila takšna. Kar razcejala se je od same prijaznosti in uslužnosti, danes pa.... Nemara ji sploh ni prav, da sem prišla. Anti si misli: pokaj, zlomka, hodi sem praznih rok?»

Popravila si je naglavno ruto, ki ji je zlezla na zatilje, in rekla:

«Nekam slabe volje si videti, Marta.»

«Ne počutim se dobro,» je odvrnila nečakinja čemerno «Že tretji dan me muči glavobol.»

«Glavobol — že tretji dan! Hm, morda pa si — kako bi rekla? — čeprav se ti nič ne pozna....»

«Ah, kaj še! Ali niso dovolj trije mulci?»

«Torej ne; no, pa sem mislila, da je to,» je rekla Tona in pomislila: «Da ni ta o glavobolu bosa? Najbrž ji ni prav, da sem prišla. Ne, ne bi smela priti praznih rok....»

Spet se je hotela opravičiti, a jo je prehitela Marta:

«Kaj naj vam ponudim, teta? Nimam prav ničesar, s čimer bi vam mogla postreči.»

«Saj nisem ne lačna ne žejna,» je tajila Tona in po premolku vprašala: «Kje imaš pa moža in otroke?»

«Šli so v kino. To se zgodi poredkoma. Nimamo denarja. Vi niti ne veste, kako težko je dandanes živeti v mestu. Na kmetih imate vsakega nekaj, mi pa nimamo nič razen moževe borne plače. Mestni ljudje smo pač reveži, kaj se če!»

«Še nikoli ni tako tarnala o revščini,» je pomislila Tona. In še bolj ji je bilo žal in nerodno, da je prišla praznih rok.

Zdaj so se vrnili Martin mož in otroci.

Alessandro Bianchi je bil goriški Italijan. Tu je živel že njegov praded. Marta je spoznala Alessandra v času, ko je služila pri neki družini, ki je stanovala v isti hiši, kjer je stanoval Alessandro s svojimi starši in sestrami. Končno sta se poročila in se preselila v sedanje stanovanje.

Alessandro, po poklicu poštni uradnik, ni bil eden tistih italijanskih šovinistov, ki jim nekateri pravijo «magnasciavi». Nikdar ni preziral Slovencev in ni odobraval sovražnih napadov nanje. Ko je dobil otroke, je celo sam rekel Marti, naj jih uči tudi njenega jezika. In tudi sam se je naučil nekaj slovenskih izrazov in stavkov, ki so mu prišli še posebno prav v pogovoru s Tono, ki je slabo obvladala italijanščino.

Bil je dobričina in vedrega značaja. Ko je še izhajal v Gorici slovenski humoristični list «Čuk na pal'ci» in je bila Marta naročena nanj, jo je večkrat prosil, naj mu prevede kako smešnico. In ko mu jo je prevedla, se ji je od srca režal. Naslov tega lista je po svoje prevedel v italijanščino in prevod se je glasil «Ciuco sul baston». Ta naslov preveden v slovenščino pa se glasi «Osel na pal'ci».

Zdaj so Alessandro in njegovi trije mušketirji veselo pozdravili Tono. Nato je najmlajši vprašal:

«Kaj šte plinešla, teta?»

«Veš, sinko moj zlatkani, danes nisem prinesla nič razen svojih starih kosti,» se je skušala pošaliti Tona, medtem ko je njena dlan, hrapava kakor skorja starega hrasta, počasi drsela prek dečkovih črnih las. «Nič pa nisem prinesla zato, ker mi je vzel košaro divji mož.»

«Divji mož?» se je začudil drugorojenec.

«Ja, ja, pravi divji mož mi jo je odnesel,» je rekla Tona z medlim nasmehom.

«Prav zares, teta?» je zavzeto vprašal najstarejši.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 II. TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II Telefon 43-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČISKA st. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4 400 lir, celoletna 7 700 lir — SFRJ: v tednu 20 din mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-26 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst